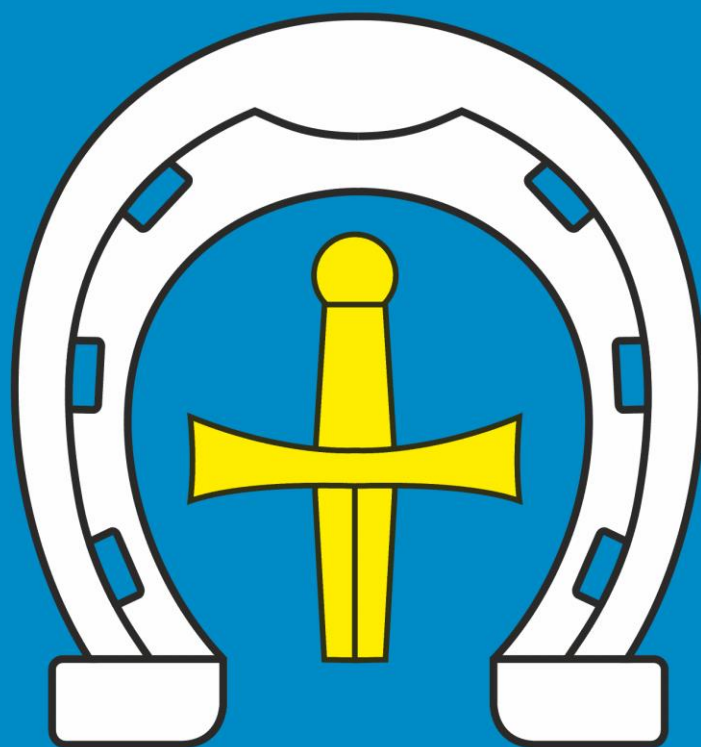

Diagnoza służąca delimitacji obszaru
zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na
terenie Gminy Skoki

Spis treści

Słowniczek pojęć.....	3
Charakterystyka Gminy Skoki.....	4
Informacje podstawowe.....	4
Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Skoki	5
Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	10
Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Skoki 10	
Podział Gminy Skoki na jednostki analityczne	12
Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych.....	16
Analiza wskaźnikowa Gminy Skoki	21
Sfera społeczna.....	21
Sfera gospodarcza	36
Sfera środowiskowa.....	40
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	42
Sfera techniczna.....	46
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	48
Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	50

Słowniczek pojęć

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji¹.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska².

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic³.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278.).

² J. w.

³ J. w.

Charakterystyka Gminy Skoki

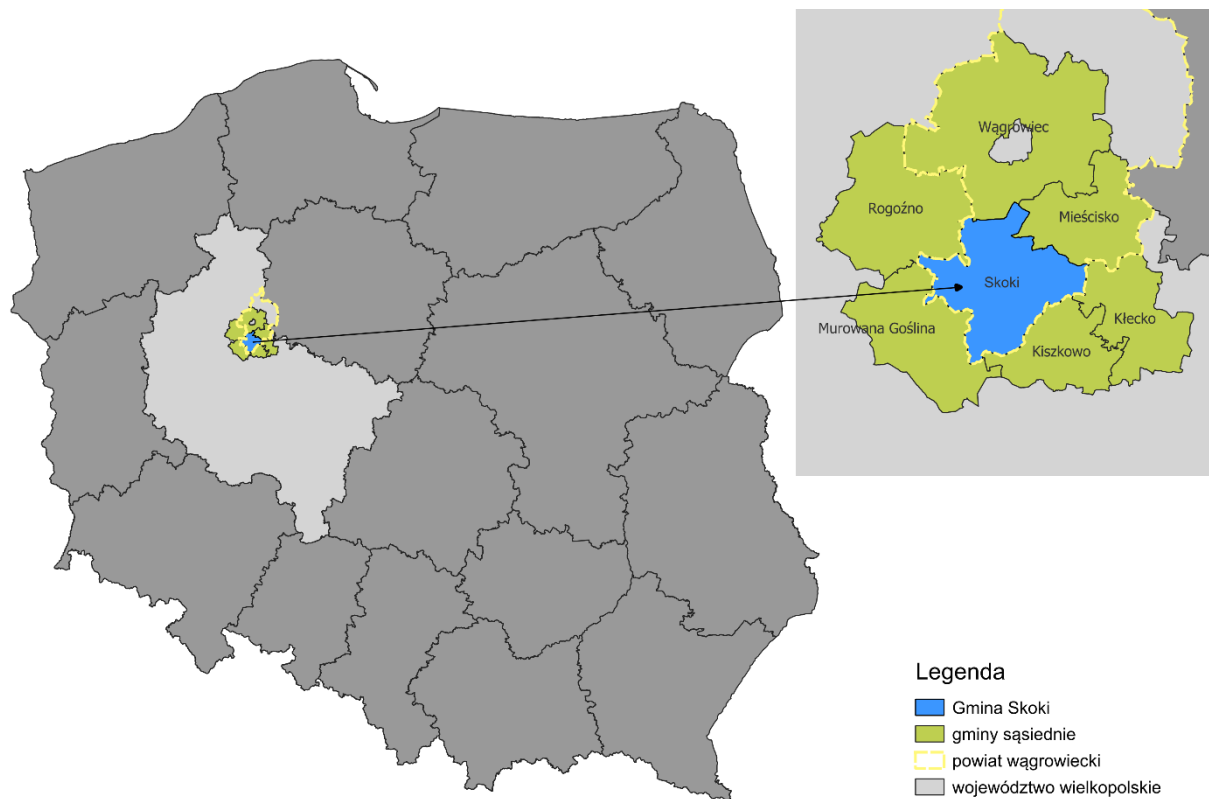
Informacje podstawowe

Gmina Skoki jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w południowej części powiatu wągrowieckiego. Gmina graniczy:

- od północy z gminą wiejską Wągrowiec (powiat wągrowiecki),
- od wschodu z gminami: Mieścisko (powiat wągrowiecki) oraz Klecko (powiat gnieźnieński),
- od południowego-wschodu z gminą Kiszkowo (powiat gnieźnieński),
- od południowego-zachodu z gminą Murowana Goślina (powiat poznański),
- od zachodu z gminą Rogoźno (powiat obornicki).

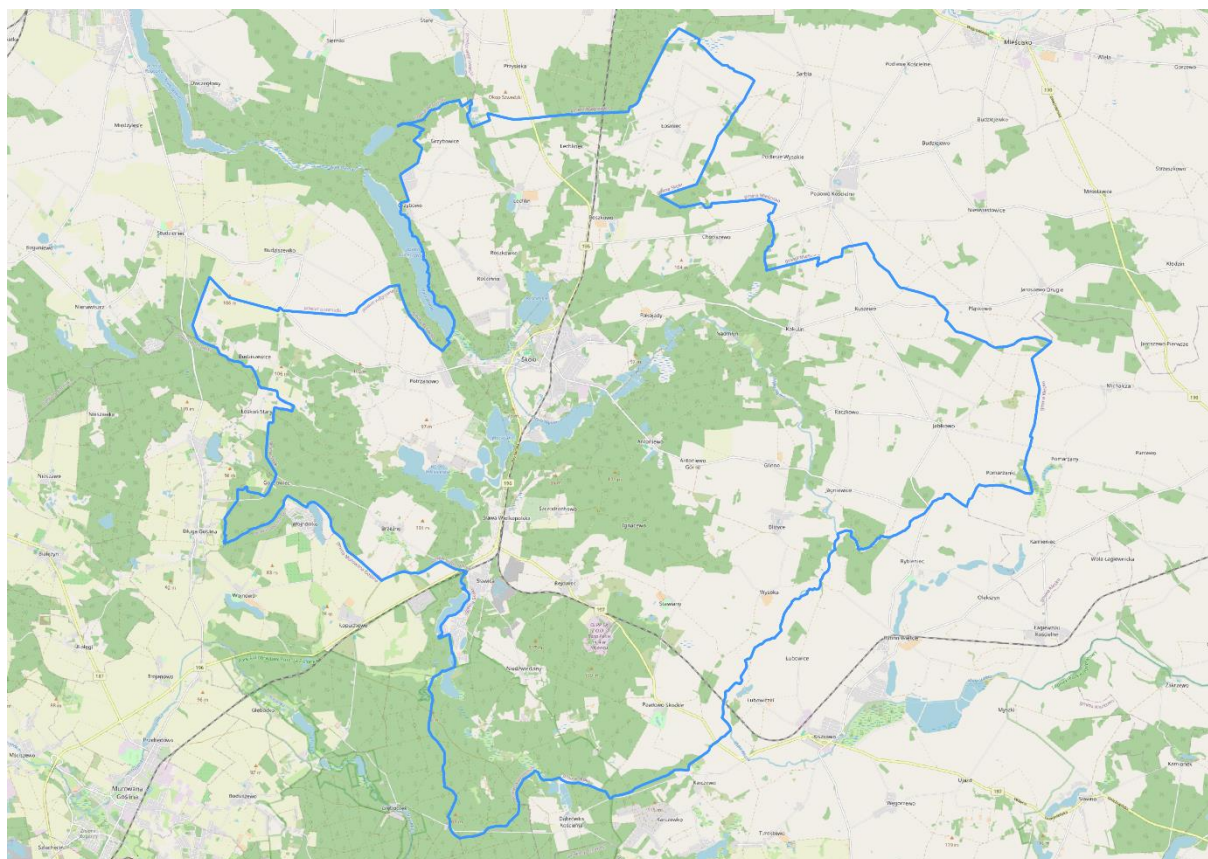
Według danych Urzędu Miasta i Gminy w Skokach na dzień 31.12.2023 roku Gminę zamieszkiwało 9 759 mieszkańców. Powierzchnia całkowita Gminy wynosi z kolei 198,5 km². Przekłada się to na gęstość zaludnienia wynoszącą ok. 49 os./km².

Rycina 1 Położenie Gminy Skoki na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Rycina 2 Położenie Gminy Skoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Skoki

POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

Układ komunikacyjny w Gminie Skoki tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Droga wojewódzka nr 196 relacji Poznań – Wągrowiec przebiega przez Gminę i miasto Skoki w układzie południkowym. Jednocześnie, droga omija centrum miasta, tworząc zachodnią ramę komunikacyjną. W południowej części Gminy DW196 krzyżuje się w miejscowości Sława Wielkopolska z DW197 wiodącej w kierunku Gniezna. Obecny układ transportowy umożliwia dotarcie do ośrodka powiatowego - Wągrowca w czasie ok. 20 min samochodem osobowym oraz w czasie ok. 55 min do ośrodka wojewódzkiego – Poznania.

Przez Gminę Skoki przebiegają linie kolejowe nr 356, nr 377 i nr 385. Linia nr 385 pozostaje nieczynna i odcięta od głównej sieci kolejowej. W 2015 roku wydano zezwolenie na jej rozbiórkę, która nie została jeszcze wykonana. Linia kolejowa nr 356 relacji Poznań Wschód – Bydgoszcz Główna to jednotorowa, w większości niezelektryfikowana linia wykorzystywana jedynie do zapewnienia połączenia między Poznaniem a Wągrowcem i Gołańczą. Podróż koleją ze Skoków do Wągrowca zajmuje ok. 17 min, do Poznania zaś ok. 50 min. Linia kolejowa nr 377 pozostaje czynna na odcinku Rejewiec – Gniezno Winiary. Linia łączy natomiast Sławę Wielkopolską ze stacją Gniezno Winiary, nie oferując jednak przewozów pasażerskich na wspomnianej trasie. Linia służy jedynie przewozom towarowym.

W Poznaniu zlokalizowany jest również najbliższy port lotniczy Poznań-Ławica, do którego podróż zajmuje ok. 1 godziny samochodem osobowym.

Komunikacja i kwestie związane z dostępnością w dzisiejszych czasach wiążą się również bezpośrednio z zasięgiem łączności telekomunikacyjnych i internetowych. W przypadku dostępu do Internetu, zgodnie z raportem Instytutu Łączności „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu”, w Gminie Skoki 43% wszystkich adresów lokali mieszkalnych nie znajduje się w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu. Oznacza to, iż ludność zamieszkująca w tych domostwach może zmagać się z wykluczeniem cyfrowym. Obecność tzw. „białych plam” rzutuje nie tylko na możliwości rozwojowe, ale również jakość codziennego życia mieszkańców.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I OCHRONA PRZYRODY

Gmina Skoki położona jest w obrębie mezoregionu Pojezierza Gnieźnieńskiego. Region ten charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu oraz stosunkowo dużą jeziornością. Wzniesienia moren czołowych oraz innych form akumulacyjnych w postaci ozów i kemów rozcinane są przez liczne rynny polodowcowe. Powstałe zagłębienia terenu często są zatorfione lub wypełnione wodami tworząc jeziora. Urozmaicona rzeźba terenu oraz wysoka jeziorność wpływają także na atrakcyjność krajobrazową Gminy. Gleby na terenie Gminy ze względu na obecność fluwioglacjalnych utworów cechują się dobrą żyznością. Jako główne działania przeobrażające teren można wskazać tym samym intensywne prace rolnicze oraz wydobywanie kopalin metodą odkrywkową. Wydobycie kruszyw mineralnych w ramach czynnych kopalni odkrywkowych odbywa się w Niedźwiedzinach, a także w części Rejowca i Szczodrochowa.

W Gminie Skoki obserwować można znacznie rozbudowaną sieć hydrologiczną. Głównym ciekim wodnym jest rzeka Mała Wełna, będąca lewym dopływem Wełny. Poza tym, przez teren Gminy przepływają wody Kanału Dzwonowskiego, Kanału Płaskowo-Pomarzany oraz Kanału Roszkowo-Popowo.

Na terenie Gminy Skoki zlokalizowanych jest 15 jezior, wśród których wymienić można: jezioro Budziszewskie, jezioro Maciejak, jezioro Lipka, jezioro Liskówka, jezioro Jeziorka, jezioro Włókna, jezioro Rościńskie, jezioro Gackie, jezioro Brzeźno, jezioro Dzwonowskie, jezioro Borowe, jezioro Książęce, jezioro Lechlin Północny, jezioro Lechlin Południowy, jezioro Antoniewskie.

Wśród prawnych form ochrony przyrody na terenie Gminy Skoki występują:

- park krajobrazowy „Puszcza Zielonka” wraz z otuliną,
- specjalny obszar ochrony siedlisk NATURA2000 „Stawy Kiskowskie”,
- użytek ekologiczny „Uroczysko Pomarzanki”,
- użytek ekologiczny „Uroczysko Smołarki”,
- 228 pomników przyrody.

W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, stanowiące 54% ogólnej powierzchni Gminy. Lasy zajmują z kolei 36% powierzchni Gminy.

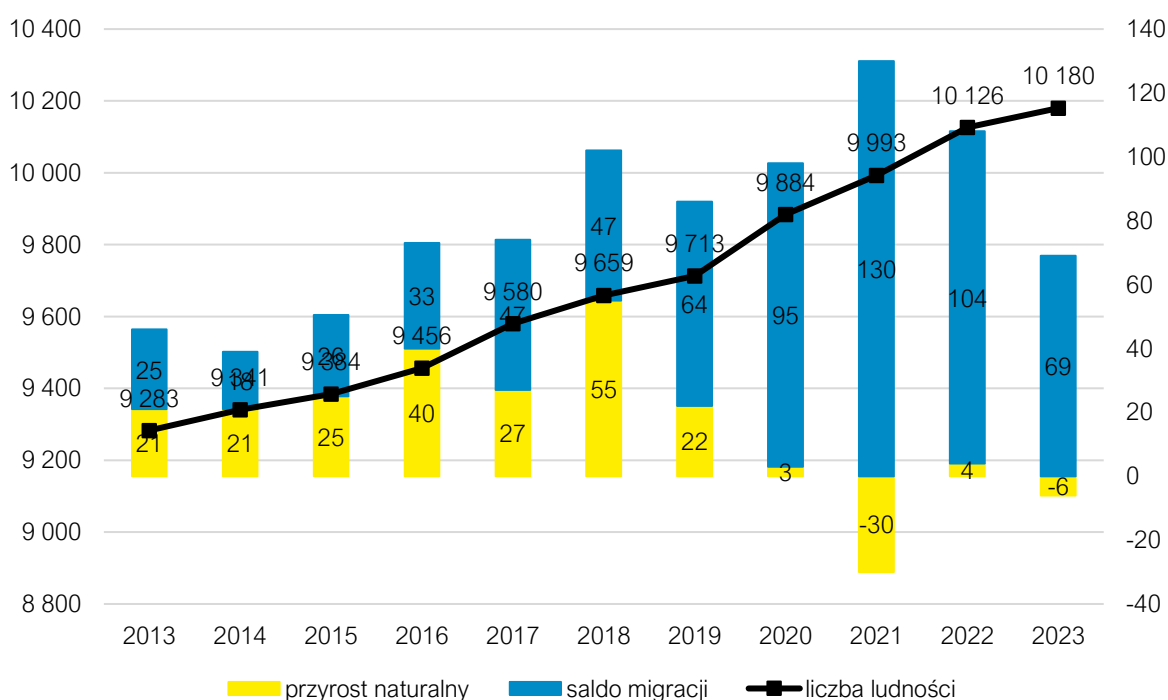
DEMOGRAFIA

Sytuacja demograficzna jednostki samorządu terytorialnego stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na możliwości rozwojowe, a także nadających kierunek dalszego rozwoju. W gminie Skoki w latach 2013-2023 obserwuje się stały wzrost liczby mieszkańców, co związane jest przede wszystkim z wysokim, dodatnim saldem migracji (różnica między osobami osiedlającymi się na terenie Gminy, a osobami wyprowadzającymi się poza jej granice). Szczególnie wysokie saldo migracji

odnotowano w latach 2020-2022, kiedy do Gminy łącznie sprowadziło się 329 osób. W latach 2013-2023 średni poziom salda migracji wyniósł +60 osób. Umiarkowanie korzystnie kształtuje się natomiast saldo przyrostu naturalnego (różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów). Do 2020 roku przyrost naturalny utrzymywał się na dodatnim poziomie, jednak rok 2021 wraz z pandemią Covid-19 przyniósł również ujemny wynik przyrostu naturalnego wynoszący -30 osób. W latach 2022-2023 saldo przyrostu naturalnego oscylowało wokół zera. Utrzymanie się tendencji spadkowej w zakresie przyrostu naturalnego może skutkować spowolnieniem wzrostu liczby ludności w Gminie. Dodatkowo saldo migracji będzie bowiem kompensowało ubytek mieszkańców związany z ujemnym przyrostem naturalnym. Przewidywać zatem można, iż liczba ludności w Gminie Skoki będzie dalej wzrastać, jednak proces ten będzie coraz wolniejszy.

Omawiane zmiany demograficzne prezentuje poniższa rycina.

Rycina 3 Zmiany liczby ludności w Gminie Skoki w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Dokumentem nadrzędnym stanowiącym akt kierownictwa wewnętrznego, warunkującym przestrzenny rozwój Gminy jest studium, którego aktualne brzmienie przyjęto uchwałą nr XXV/211/2021 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Skoki. Zgodnie z przyjętą Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, studium obowiązywać może jednak maksymalnie do dnia 31 grudnia 2025 roku lub do dnia wejścia w życie Planu Ogólnego. Gmina Skoki przystąpiła do opracowania Planu Ogólnego, co wyrażone zostało przyjęciem uchwały nr LXVIII/535/2024 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta i gminy Skoki. W Gminie Skoki obowiązuje 21 Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Na obszarach nieobjętych planami miejscowymi instrumentem kształtowania zagospodarowania przestrzennego pozostaje

decyzja o warunkach zabudowy, wydawana indywidualnie w zależności od potrzeb. Alternatywą do decyzji o warunkach zabudowy wobec braku MPZP jest decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, w wypadku inwestycji o charakterze publicznym. Łącznie w 2023 roku na terenie Gminy Skoki wydano 183 decyzje. Braki w pokryciu powierzchni planami miejscowymi mogą determinować natężenie spływania wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. WZ należy jednak traktować jako narzędzie doraźne, które przy nadmiernym wykorzystaniu prowadzić może do niekontrolowanego wzrostu nieruchomości zurbanizowanych oraz chaosu przestrzennego i rozlewania się zabudowy. Dodatkowym aspektem, w tym w przypadku obszarów wiejskich będzie mieszanie się występujących funkcji w sposób prowadzący do konfliktów przestrzennych.

Obszar Gminy Skoki objęty jest Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (PZPWW). Aktualna wersja PZPWW została przyjęta na mocy uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr V/70/19 z dnia 25 marca 2019 roku.

Zgodnie z zapisami planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego miasto Skoki zostało zaliczone do miast małych. Ponadto, Gmina Skoki wskazana została wśród gmin z największym ujemnym saldem osób wyjeżdżających do pracy poza teren Gminy. Świadczy to o niskiej atrakcyjności form zatrudnienia na terenie Gminy, ale również jej wysokiej atrakcyjności jako miejsca zamieszkania. Gmina zaklasyfikowana została również do:

- obszarów predysponowanych do rozwoju turystyki kwalifikowanej,
- obszarów wiejskich uczestniczących w procesach rozwojowych,
- obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych.

Wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, Gmina Skoki została ujęta przy okazji działania związanego z modernizacją linii kolejowej nr 356 Poznań Wschód – Bydgoszcz na terenie województwa wielkopolskiego, mającej duże znaczenie w obsłudze połączeń małych miejscowości z aglomeracją poznańską, na odcinku Poznań Wschód – Gołańcz – Etap IA.

Ponadto, w Gminie Skoki zlokalizowane są złoża kopalin kruszyw naturalnych i torfu.

Gmina Skoki zaliczona została do Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM), dla którego Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego 2030+ wskazuje kluczowe kierunki działań strategicznych, ujęte w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Zaliczenie Gminy do POM korzystnie wpływa na jej rozwój, bowiem zachodzące dyfuzje wiedzy i informacji pozwalają jej czynnie uczestniczyć w procesach rozwojowych, a wciąż wzmacniana dostępność komunikacyjna wpływa korzystnie na otwartość rynku pracy, również poza granicami Gminy.

W Gminie zlokalizowanych jest również wiele obiektów zabytkowych, wśród których dominują zespoły pałacowo-dworskie i budowle sakralne. Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego zlokalizowane są w: Antoniewo, Chociszewo, Glinno, Jabłkowo, Jagniewice, Lechlin, Pawłowo Skockie, Pomarzanki, Raczkowo, Rejowiec, Roszkowo, Rościno, Skoki, Stawiany. Łącznie takowym wpisem na terenie Gminy objęte są 23 obiekty.

Głównym ośrodkiem skupiającym podstawowe funkcje usługowe oraz pełniącym rolę ośrodka lokalnego jest miasto Skoki. Mieści ono podstawowe usługi z zakresu edukacji, kultury, administracji, zdrowia itp. W Gminie ze względu na wciąż wzrastającą liczbę mieszkańców, obserwuje się dynamiczny ruch budowlany, co skutkuje również rozwijaniem się innych ośrodków osadniczych, tj.: Potrzebno, Roszkówko, Rościno, Sława Wielkopolska, Sławica.

Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Skoki

ETAPY PRAC

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Skoki oraz zawarta w niej procedura delimitacji, opracowana została w sposób spełniający wymogi *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) dalej: *ustawa o rewitalizacji*. Podczas opracowywania procedury delimitacji, korzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa⁴.

Przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Skoki metodyka, zakładała czteroetapowy system pracy, który przedstawiony został na poniższej grafice.

ETAP 1

Podział Gminy na niepodzielne jednostki analityczne stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym

ETAP 2

Zebranie i przetworzenie danych dotyczących sfery: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla wyznaczonych wcześniej jednostek analitycznych

ETAP 3

Przeprowadzenie analizy wskaźnikowej i wskazanie obszaru zdegradowanego drogą analizy porównawczej przy użyciu wyliczonego wskaźnika syntetycznego

ETAP 4

Wytyczenie obszaru rewitalizacji w ramach zidentyfikowanego obszaru zdegradowanego, zgodnie z wymogami *ustawy o rewitalizacji*, tj. obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy

⁴ Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej w ramach umowy nr DPP-U-POWER-173/16, której przedmiotem było: Opracowanie merytoryczne publikacji z zakresu diagnozy i delimitacji obszarów zdegradowanych, ISBN 978-83-7610-653-3

METODA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Z uwagi na fakt, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na jednowymiarowych zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy zjawisk złożonych, które opisuje się więcej niż jedną zmienną pojawiają się problemy, jakie nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej.

Dlatego też, podstawą analizy wielowymiarowej jest **wskaźnik syntetyczny**, który pozwala na porównanie poszczególnych mierników i otrzymanie jednego wskaźnika poziomu rozwoju obszaru. Jest to możliwe dzięki standaryzacji różnych zmiennych niezależnie od ich rodzaju, znaku, wielkości i jednostek.

Standaryzacja danych służy sprowadzeniu zmiennych o różnej wartości i jednostkach do wzajemnej porównywalności. Wiąże się ona również z ustaleniem kierunku wpływu każdego ze wskaźników, czyli określeniem czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą. W przypadku stymulanty, wzrost wskaźnika oznacza pozytywny rezultat dla badanego zjawiska, natomiast w przypadku destymulanty – wzrost wartości zmiennej świadczy negatywnie o zjawisku.

Z tego względu, w celu standaryzacji wskaźników posłużono się metodą wyrażoną wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}, \text{ gdy zmienna jest stymulantą lub}$$
$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1), \text{ gdy zmienna jest destymulantą,}$$

gdzie:

t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j.

W ten sposób wartości większe od średniej dla całej Gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatnim etapem wyznaczenia wskaźnika syntetycznego jest obliczenie średniej arytmetycznej zestandaryzowanych zmiennych dla każdej z badanych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiada na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie

wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk dla jednostki analitycznej i ,

n – liczba wskaźników,

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Zgodnie z przyjętą metodologią do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny jest ujemny (mniejszy niż 0) w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik syntetyczny tym poziom negatywnych zjawisk w danej sferze jest większy.

Spośród wyznaczonych obszarów zdegradowanych wytyczono obszar rewitalizacji, który zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Podział Gminy Skoki na jednostki analityczne

Zgodnie z przedstawioną w powyższym rozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

Dokonując podziału obszaru wiejskiego Gminy na jednostki analityczne posłużono się istniejącym podziałem na obręby ewidencyjne. Od przyjętej reguły odstąpiono w przypadku obrębu Stawiany obejmującego również Pawłowo Skockie. Obie miejscowości oddziela nieczynna linia kolejowa, która wpływa na integralność przestrzenno-funkcjonalną. W tym wypadku, posłużono się również istniejącym podziałem na sołectwa, wydzielając jednostki Pawłowo Skockie i Stawiany. Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców Skoków, stwierdzono, że miasto zamieszkuje 4 461 osób (stan na 31.12.2023 r. wg danych Urzędu Miasta i Gminy w Skokach), co odpowiada ponad 45% ogółu mieszkańców Gminy. Zgodnie z ustawą, ze względu na przekroczenie progu 30% populacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na dwie mniejsze

jednostki, tym samym spełniając kryterium ustawowe. Granice nowych jednostek analitycznych wydzielono wzdłuż granic działek ewidencyjnych, z wykorzystaniem przebiegu linii kolejowej nr 356. Linia kolejowa jako bariera architektoniczna wpłynęła na kształtowanie się struktur funkcjonalno-przestrzennych. Na zachód od linii kolejowej mieści się miasto lokacyjne z pierwotnym założeniem urbanistycznym. Wschodnie tereny były z kolei zasiedlane znacznie później, obecnie stanowią przestrzeń dla rozwijającej się zabudowy. Zastosowany podział pozwolił wyodrębnić jednostki analityczne Skoki zachód i Skoki wschód, które cechują się zwartą strukturą przestrzenną i wyodrębnionymi funkcjami. Ostatecznie na terenie Gminy wyodrębnionych zostało 26 jednostek analitycznych. Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla ulicy Polnej, położonej na obszarze dwóch jednostek analitycznych, zostały do nich rozdzielone proporcjonalnie do długości ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej. Wykaz jednostek analitycznych wraz z miejscowościami i ulicami wchodzącymi w ich skład, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 1 Jednostki analityczne w Gminie Skoki

Jednostka analityczna		Wykaz ulic/miejscowości
Lp.	Nazwa	
1	Skoki wschód	Akacyjowa, Antoniewska, Bartosza Głowackiego, Bliska, Brzoskwiniowa, Brzozowa, Czereśniowa, Dojazd, Dolna, Falista, Górna, Graniczna, Irysowa, Jarzębinowa, Jesionowa, Jodłowa, Karolewo, Kasztanowa, Klonowa, Konwaliowa, Leśna, Lipowa, Malinowa, Okrężna, Osiedlowa, Piła Młyn, Podgórna, Polna (częściowo), Poprzeczna, Rakojedzka, Różana, Sosnowa, Świerkowa, Tadeusza Kościuszki, Topolowa, Tulipanowa, Wiśniowa
2	Skoki zachód	Adama Mickiewicza, abp. Mariana Przykuckiego, Boczna, Dworcowa, Henryka Sienkiewicza, Jana Pawła II, Juliusza Słowackiego, Kazimierza Wielkiego, Kościelna, Krańcowa, Kręta, Krótka, Ludwika Dąbrowskiego, Łąkowa, Ogrodowa, Parkowa, Piaskowa, Pl. Im. Władysława Gąski, Pl. Kościelny, Pl. Powstańców Wielkopolskich, Pl. Strażacki, Pogodna, Poznańska, Przylesie, Rogozińska, Rościńska, Rynkowa, Strumykowa, Turystyczna, Wągrowiecka, Wąska, Wczasowa, Wincentego Ciastowicza, Wodna, Zamkowa, Polna (częściowo)
3	Bliżyce	Bliżyce, Wysoka
4	Brzeźno	Brzeźno
5	Budziszewice	Budziszewice
6	Chociszewo	Chociszewo, Chociszewko
7	Antoniewo	Glinno, Antoniewo Górne, Niedarzyn
8	Grzybowo	Grzybowo, Grzybowice
9	Jabłkowo	Jabłkowo
10	Pomarzanki	Pomarzanki
11	Kakulin	Kakulin, Nadmłyn
12	Kuszewo	Kuszewo
13	Lechlin	Lechlin, Lechlińskie Huby, Lechlinek
14	Łosiniec	Łosiniec
15	Niedźwiedziny	Niedźwiedziny, Dzwonowo, Dzwonowo Leśne, Miączynek
16	Pawłowo Skockie	Pawłowo Skockie
17	Potrzezanowo	Potrzezanowo
18	Raczkowo	Raczkowo
19	Jagniewice	Jagniewice
20	Rakojady	Rakojady
21	Rejowiec	Rejowiec

22	Roszkowo	Roszkowo, Roszkówko
23	Rościnnno	Rościnnno
24	Sławica	Sławica
25	Stawiany	Młynki, Stawiany, Ignacewo
26	Szczodrochowo	Sława Wielkopolska, Szczodrochowo

Źródło: opracowanie własne.

Największą jednostką pod względem liczby ludności jest jednostka analityczna Skoki wschód skupiająca 25,4% ludności Gminy (2 478 osób). Biorąc pod uwagę powierzchnię największą jednostką analityczną jest Potrzezanowo, zajmujące 8,8% ogółu powierzchni Gminy (17,53 km²). Można więc zauważyć, że nawet największe jednostki analityczne pod względem udziału mieszkańców oraz powierzchni, nie przekraczają odpowiednio 30% ludności gminy oraz 20% powierzchni gminy – co potwierdza, że każda z analizowanych jednostek może potencjalnie stanowić w całości obszar rewitalizacji. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące powierzchni i liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych.

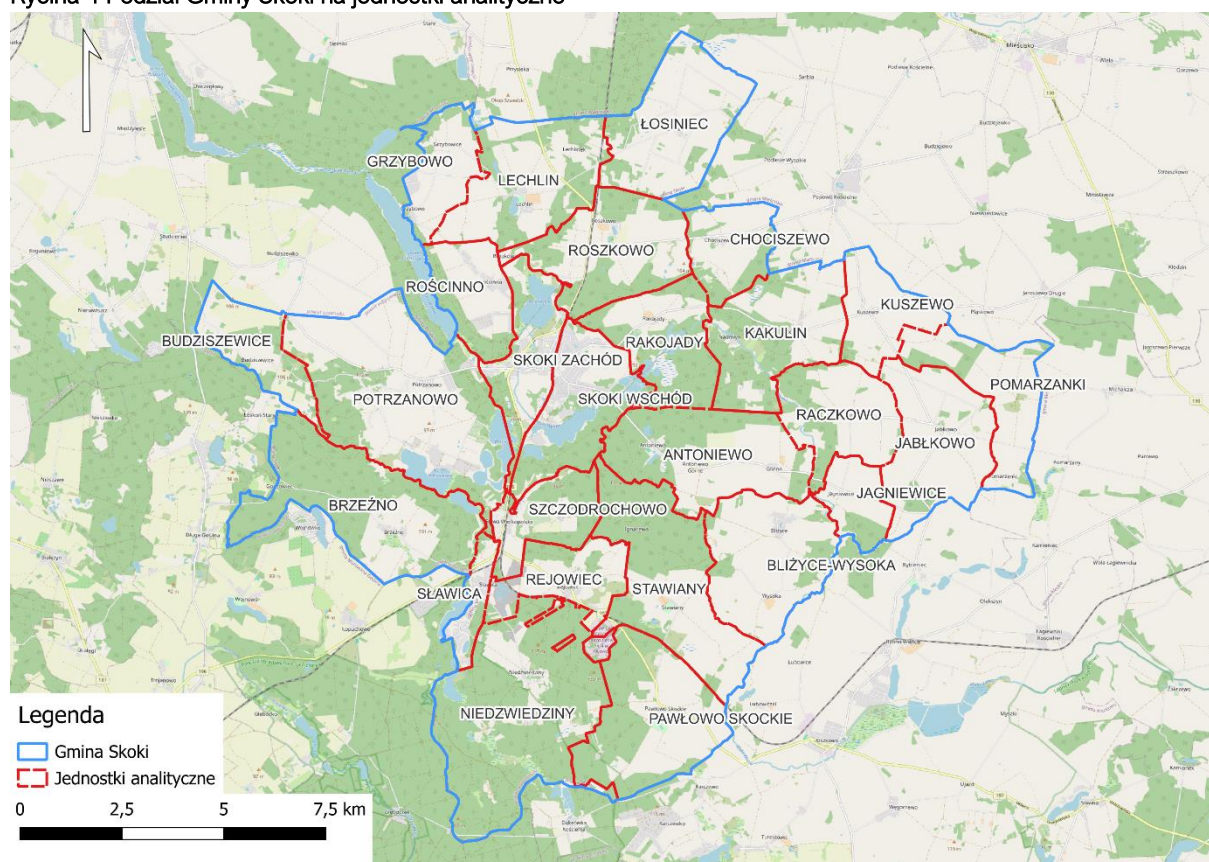
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Skoki

Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	Skoki wschód	7,25	3,7%	2 478	25,4%
2	Skoki zachód	5,36	2,7%	1 983	20,3%
3	Blizyce	9,01	4,5%	147	1,5%
4	Brzeźno	12,45	6,3%	138	1,4%
5	Budziszewice	4,39	2,2%	82	0,8%
6	Chociszewo	4,25	2,1%	102	1,0%
7	Antoniewo	9,84	5,0%	156	1,6%
8	Grzybowo	4,05	2,0%	134	1,4%
9	Jabłkowo	8,4	4,2%	300	3,1%
10	Pomarzanki	6,24	3,1%	14	0,1%
11	Kakulin	8,83	4,5%	168	1,7%
12	Kuszewo	4,43	2,2%	117	1,2%
13	Lechlin	9,26	4,7%	327	3,4%
14	Łosiniec	8,84	4,5%	376	3,9%
15	Niedźwiedziny	16,7	8,4%	156	1,6%
16	Pawłowo Skockie	9,94	5,0%	217	2,2%
17	Potrzezanowo	17,53	8,8%	1 025	10,5%
18	Raczkowo	6,4	3,2%	96	1,0%
19	Jagniewice	2,88	1,5%	126	1,3%
20	Rakojady	6,61	3,3%	78	0,8%
21	Rejowiec	5,28	2,7%	252	2,6%
22	Roszkowo	8,58	4,3%	252	2,6%
23	Rościnnno	4,58	2,3%	303	3,1%
24	Sławica	1,81	0,9%	287	2,9%
25	Stawiany	11,07	5,6%	137	1,4%
26	Szczodrochowo	4,38	2,2%	308	3,2%

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiony powyżej podział Gminy na jednostki analityczne daje możliwość prowadzenia analiz porównawczych, a także obserwacji zjawisk kryzysowych w dłuższym okresie. Na następnych stronach przedstawiono podział Gminy Skoki na jednostki analityczne w ujęciu przestrzennym.

Rycina 4 Podział Gminy Skoki na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych

ZJAWISKA KRYZYSOWE

Celem analizy wskaźnikowej jednostek analitycznych, przedstawionej w dalszej części Diagnozy, jest zidentyfikowanie lokalnych problemów, które występują na terenie Gminy Skoki. Pierwszym krokiem będzie ich prezentacja, a następnym zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na obszarze całej Gminy. Na potrzeby przedmiotowej analizy zgromadzono dane umożliwiające przedstawienie i zbadanie sfery społecznej z obszaru bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przestępczości, problemów osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego, a także aktywności społecznej.

W sferze gospodarczej zbadano aktywność gospodarczą w poszczególnych jednostkach analitycznych. Z kolei w sferze środowiskowej skupiono się na analizie jakości powietrza, natężenia ruchu drogowego oraz pokryciu terenu azbestem. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej, dostępność komunikacyjną, ład przestrzenny i jakość terenów publicznych. Natomiast w przypadku sfery technicznej przeanalizowano stan techniczny przestrzeni publicznej, efektywność energetyczną oraz kwestie związane z zapewnieniem dostępności.

POZYSKANIE DANYCH

Proces analityczny, oparty na agregowaniu informacji w obrębie jednostek analitycznych przeprowadzono z wykorzystaniem danych ilościowych, uzyskanych z rejestrów instytucji samorządowych oraz oddziałów instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Skoki:

- Urzędu Miasta i Gminy Skoki,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach,
- Komendy Powiatowej Policji w Wągrowcu,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu,
- Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).

Dane wyjściowe służące zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych pozyskane od wyżej wymienionych instytucji przekształcono na porównywalne wskaźniki obrazujące sytuację w danej sferze, zgodnie z wcześniej opisaną standaryzacją danych. Podczas doboru wskaźników dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty.

ZAKRES CZASOWY

Każdy z omawianych wskaźników zawiera informacje o zakresie czasowym jakiego dotyczy. Ma to na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Dane wykorzystane do analizy, a co za tym idzie obliczone wskaźniki dotyczyły głównie 2023 roku – na dzień opracowywania analiz były to bowiem najbardziej aktualne dane możliwe do pozyskania.

Tabela 3 Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
ALKOHOLIZM	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.

	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na gospodarstwo domowe	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych (I tura)	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	w 2024 r.

SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	w 2023 r.
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	w 2023 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2023 roku	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
JAKOŚĆ POWIETRZA	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
NATĘŻENIE RUCHU DROGOWEGO	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu, Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	w 2023 r.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023

	gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców			
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Stymulanta	według stanu na 31.12.2023
ŁAD PRZESTRZENNY	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
	Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023
ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Skokach	Destymulanta	według stanu na 31.12.2023

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźnikowa Gminy Skoki

Sfera społeczna

Ze względu na charakter procesu rewitalizacji, strefa społeczna stanowi najistotniejszy komponent Diagnozy, mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wyznaczeniu obszaru zdegradowanego służy analiza wskaźników, pozwalająca na określenie miejsc koncentracji niepożądanych zjawisk społecznych. Podrozdział w dalszej części przedstawia szczegółowy przekrój stanu strefy społecznej Gminy Skoki w podziale na jednostki analityczne.

BEZROBOCIE

Elementem procesu rozwoju społeczno-gospodarczego jest rozwój gospodarczy, którego wyznacznikiem jest poprawa wskaźników wyrażających poziom życia mieszkańców. W pojęciu rozwoju zawarte są przemiany ilościowe jak redukcja stopy bezrobocia, wzrost dochodów i konsumpcji, jak i zmiany jakościowe jak zmiany w strukturze PKB bądź zatrudnienia. Rozwój gospodarki zatem związany jest z rynkiem pracy. Długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia przekładają się na bezrobocie, rzutujące na sytuację finansową rodziny. Pogorszenie się sytuacji na rynku pracy w danej społeczności lokalnej przekłada się zatem na obniżenie poziomu życia mieszkańców.

Osoba bezrobotną jest osoba, która po ukończeniu 18 roku życia, a przed wejściem w wiek emerytalny, pozostaje niezatrudniona i niepodjemująca żadnej działalności zarobkowej, ale mogąca podjąć pracę oraz jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy odpowiednim dla swojego miejsca stałego bądź czasowego zameldowania, poszukująca miejsca zatrudnienia bądź pracy zarobkowej.

Bezrobocie zatem stanowi niepożądane zjawisko społeczne mogące prowadzić do powstania poważniejszego problemu społecznego. Sytuacją szczególnie niepożądaną jest utrzymywanie się bezrobocia na wysokim poziomie przez dłuższy okres czasu. Bezrobocie dzieli się w oparciu o czas trwania oraz jego powód. Ze względu na wymiar czasowy niezatrudnienia, bezrobocie dzieli się na: bezrobocie krótkookresowe, długookresowe, chroniczne i sezonowe. Natomiast ze względu na powód bezrobocie dzieli się na: strukturalne, koniunkturalne, technologiczne oraz naturalne. Bezrobocie naturalne występuje zawsze, niezależnie od czynników gospodarczy i poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, sezonowości pracy na danym rynku czy liczby oferowanych miejsc pracy. Jest ono efektem mobilności zawodowej ludności oraz wolną liczbą dostępnych wakatów, w wyniku czego niemożliwe jest jego trwałe oraz pełne wyeliminowanie. Bezrobocie naturalne, utrzymujące się na poziomie 3-5%, nie skutkuje destabilizacją rynku zatrudnienia⁵.

Najpoważniejszym problemem związanym z bezrobociem nie jest jego stopa, ale długotrwałość. Problem bezrobocia utrzymującego się przez dłuższy okres czasu spowodowany jest niekorzystną sytuacją na danym rynku pracy. Długotrwałe bezrobocie może w dłuższej perspektywie prowadzić do ubóstwa oraz zjawiska wykluczenia społecznego.

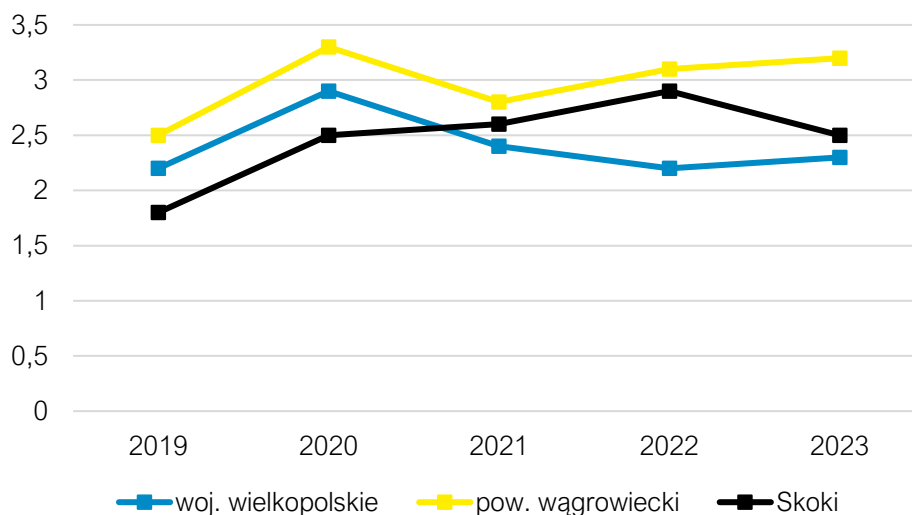
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w Gminie Skoki w latach 2019-2022 obserwowano wzrost udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym z 1,8% do 2,9%. W całym analizowanym okresie (lata 2019-2023), bezrobocie w Gminie Skoki jest niższe niż średnio w powiecie wągrowieckim. W odniesieniu do średniej dla województwa, od 2021 roku poziom bezrobocia jest wyższy od przeciętnej w Wielkopolsce. Nagły, znaczny wzrost poziomu bezrobocia

⁵ Martyna Michalewicz, Mariusz Fierek, Istota bezrobocia, Zeszyty Naukowe Gdańskiej Szkoły Wyższej, 2018.

można wiązać z obecną w owym czasie pandemią Covid-19, dlatego też pozytywnym zjawiskiem jest obecna tendencja spadkowa poziomu bezrobocia.

Trend zmian udziału osób niezatrudnionych w wieku produkcyjnym w latach 2019-2023 przedstawia poniższa rycina.

Rycina 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza wskaźnikowa dla wyznaczonych jednostek analitycznych, mająca na celu wskazanie zróżnicowania przestrzennego problemu bezrobocia, przeprowadzona została w oparciu o następujące wskaźniki:

- liczbę osób bezrobotnych na 100 mieszkańców,
- udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- udział osób z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu, na dzień 31 grudnia 2023 roku w Gminie Skoki zamieszkiwało 151 osób bezrobotnych, z czego 64 stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (pozostające bez zatrudnienia przez okres powyżej 12 miesięcy), a 36 osób dysponowało wykształceniem podstawowym. Zdecydowanie najwyższym poziomem bezrobocia odznaczało się Chociszewo, gdzie na 100 mieszkańców przypada 6,86 osób bezrobotnych. Ponadto, negatywnie odznaczyły się jednostki Jagniewice i Roszkowo, gdzie poziom bezrobocia wyniósł 3,17%. W dwóch jednostkach analitycznych, Budziszewice i Pomarzanke nie występuje zjawisko bezrobocia. Średnia dla Gminy wyniosła z kolei 1,55%. Osoby długotrwale bezrobotne stanowią średnio w Gminie 42,4% ogółu osób bezrobotnych. W przypadku jednostek analitycznych: Brzeźno, Niedźwiedziny oraz Raczkowo wszystkie osoby bezrobotne, pozostają bez zatrudnienia długotrwale. Ponadto, w jednostce Raczkowo, wszystkie osoby bezrobotne długotrwale dysponują jedynie wykształceniem podstawowym. Odsetek osób z edukacją zasadniczą wśród bezrobotnych był również wysoki w jednostce Chociszewo, gdzie wyniósł 57,1%. Średnia dla Gminy w tym zakresie wyniosła 23,8%. Bezrobocie stanowi również jedną z podstaw do uzyskania wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach. Średnio w Gminie 12% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej, korzysta z niej właśnie z tytułu braku zatrudnienia. Najwyższy odsetek stanowią oni z kolei w jednostkach

analitycznych Pawłowo Skockie (75%), Potrzeanowo (68,2%) oraz Niedźwiedziny (50%). W przypadku pozostałych jednostek analitycznych, udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia nie przekroczył 50% wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej.

Szczegółową analizę wskaźnikową dotyczącą wszystkich jednostek analitycznych prezentuje tabela na następnej stronie.

Tabela 4 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocia

Jednostka analityczna	BEZROBOCIE							
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców		Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych		Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	1,16	0,273	44,6%	-0,070	20,9%	0,120	5,9%	0,298
Skoki zachód	1,28	0,190	44,3%	-0,059	15,8%	0,329	6,3%	0,276
Bliżyce	0,68	0,607	0,0%	1,335	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Brzeźno	0,72	0,576	100,0%	-1,815	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Budziszewice	0,00	1,084	0,0%	1,335	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Chociszewo	6,86	-3,723	14,3%	0,885	57,1%	-1,366	33,3%	-1,045
Antoniewo	0,64	0,635	0,0%	1,335	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Grzybowo	2,99	-1,007	50,0%	-0,240	50,0%	-1,073	10,0%	0,096
Jabłkowo	0,33	0,850	0,0%	1,335	0,0%	0,978	16,7%	-0,230
Pomarzanki	0,00	1,084	0,0%	1,335	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Kakulin	2,98	-1,001	40,0%	0,075	20,0%	0,158	16,7%	-0,230
Kuszewo	2,56	-0,712	33,3%	0,285	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Lechlin	1,83	-0,201	33,3%	0,285	33,3%	-0,389	0,0%	0,585
Łosiniec	2,13	-0,406	50,0%	-0,240	37,5%	-0,560	9,1%	0,140
Niedźwiedziny	0,64	0,635	100,0%	-1,815	0,0%	0,978	50,0%	-1,860
Pawłowo Skockie	0,92	0,438	0,0%	1,335	50,0%	-1,073	75,0%	-3,083
Potrzeanowo	2,34	-0,556	54,2%	-0,371	16,7%	0,294	68,2%	-2,749
Raczkowo	1,04	0,354	100,0%	-1,815	100,0%	-3,124	0,0%	0,585
Jagniewice	3,17	-1,140	50,0%	-0,240	50,0%	-1,073	11,1%	0,041
Rakojady	1,28	0,186	0,0%	1,335	0,0%	0,978	0,0%	0,585
Rejowiec	0,79	0,528	0,0%	1,335	50,0%	-1,073	0,0%	0,585
Roszkowo	3,17	-1,140	50,0%	-0,240	12,5%	0,465	14,3%	-0,114
Rościno	1,98	-0,303	33,3%	0,285	16,7%	0,294	0,0%	0,585
Sławica	1,39	0,108	50,0%	-0,240	25,0%	-0,048	20,0%	-0,393
Stawiany	2,92	-0,961	25,0%	0,548	25,0%	-0,048	20,0%	-0,393
Szczodrochowo	0,97	0,401	33,3%	0,285	33,3%	-0,389	11,1%	0,041
Średnia dla Gminy	1,55	0,000	42,4%	0,000	23,8%	0,000	12,0%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wagrowcu, OPS w Skokach, UMiG w Skokach.

UBÓSTWO

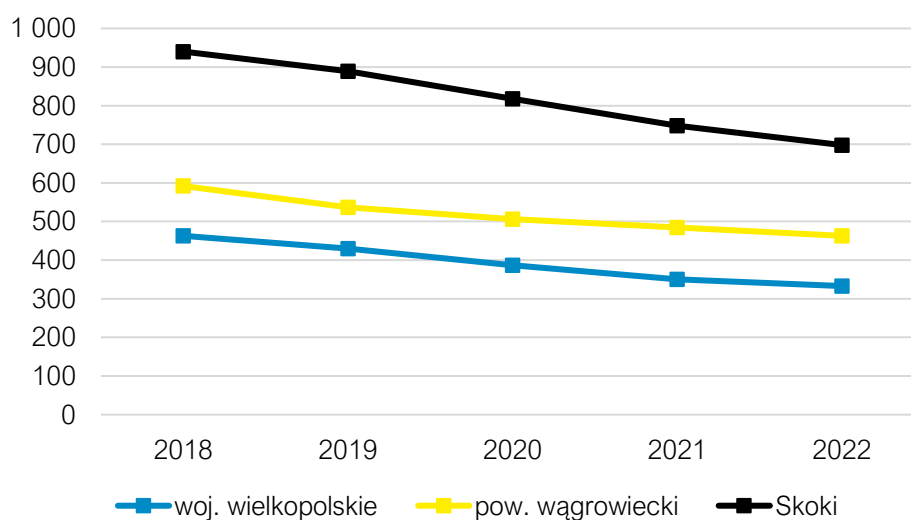
Zjawisku bezrobocia często towarzyszy zjawisko ubóstwa, będące relacją poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin i gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez resztę społeczeństwa. Ubóstwo rozumiane jest zatem jako ograniczenie środków do życia do poziomu poniżej uznawanego w kraju zamieszkania za minimum.

Pomoc społeczna w Gminie Skoki świadczona jest przede wszystkim przez Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy Ciastowicza 11 w Skokach. Działania OPS-u nakierowane są na pomoc w pokonaniu trudnych sytuacji życiowych osobom, które nie są w stanie samodzielnie ich rozwiązać. Celem Ośrodka Pomocy Społecznej zatem jest wyrównywanie poziomu życia osób najuboższych do standardu pozwalającego na zaspokojenie minimum potrzeb życiowych.

Określenie skali problemów społecznych w obrębie gminy, wyrażanych za pośrednictwem liczby beneficjentów pomocy społecznej, możliwe jest przez przyrównanie ich do średnich w powiecie oraz województwie po przeliczeniu przez liczbę mieszkańców jednostki.

W województwie wielkopolskim, powiecie wągrowieckim i Gminie Skoki w latach 2018-2022 obserwowano systematyczny spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. W Gminie Skoki liczba beneficjentów pomocy społecznej jest jednak ponad dwukrotnie wyższa od średniej w województwie wielkopolskim i o ok. 1/3 wyższa niż średnia w powiecie wągrowieckim. Średnia liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w powiecie wągrowieckim również jest znacząco wyższa od średniej wojewódzkiej, co wskazuje na ponadlokalny charakter problemu. Niemniej, w przypadku Gminy Skoki wartości te bardzo wysokie.

Rycina 6 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Skoki na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2023 roku 460 mieszkańców Gminy Skoki korzystało z pomocy społecznej. Do analizy wskaźnikowej, pozwalającej na określenie koncentracji przestrzennej zjawiska ubóstwa, posłużyły następujące wskaźniki:

- udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców,

- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na gospodarstwo domowe.

W Gminie Skoki w 2023 roku z pomocy społecznej korzystało średnio 4,7% mieszkańców. Zdecydowanie najwyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców zaobserwowano w jednostkach analitycznych: Grzybowo (14,9%), Jagniewice (14,3%) oraz Brzeźno (12,3%). W przypadku pozostałych jednostek udział osób korzystających z pomocy społecznej nie przekroczył 10% ogólnej liczby mieszkańców. W jednostce Pomarzanki żaden z mieszkańców nie korzystał z pomocy społecznej. Z tytułu ubóstwa z pomocy społecznej korzysta 0,6% ogółu mieszkańców Gminy, co przekłada się na 58 osób. Najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa zaobserwowano w jednostkach analitycznych Stawiany (2,2%), Chociszewo (2%) oraz Szczodrochowo (1,9%). W przypadku pozostałych jednostek, odsetek osób ubogich nie przekroczył 1,5%. W 9 jednostkach analitycznych nie zamieszkują żadne osoby, które korzystałyby z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa. Analizie poddano również kwoty wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz na gospodarstwo domowe. Najwyższymi wskazaniami w tym zakresie charakteryzuje się Brzeźno, gdzie na 100 mieszkańców wypłacono ponad 70 tys. zł, co w przeliczeniu na gospodarstwo domowe daje 2 841,41 zł. Negatywnie odznaczyły się również jednostki Grzybowo i Antoniewo, gdzie na 100 mieszkańców wydatkowano odpowiednio 49 794,78 zł i 37 248,08 zł. Przeliczając wypłacone zasiłki na gospodarstwo domowe w Grzybowie i Antoniewie wypłacono z kolei odpowiednio 1 588,69 zł i 1 417,24 zł.

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 5 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwa

Jednostka analityczna	UBÓSTWO							
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na gospodarstwo domowe	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	4,1%	0,146	0,4%	0,366	14 274,66	0,234	528,15	0,163
Skoki zachód	7,2%	-0,625	0,7%	-0,103	34 033,41	-0,993	1 082,82	-0,754
Bliżyce	2,7%	0,503	0,0%	0,925	2 216,33	0,983	81,45	0,901
Brzeźno	12,3%	-1,922	0,0%	0,925	70 005,80	-3,227	2 841,41	-3,660
Budiszewice	1,2%	0,883	0,0%	0,925	9 567,07	0,527	326,88	0,495
Chociszewo	2,9%	0,448	2,0%	-2,127	7 260,78	0,670	296,24	0,546
Antoniewo	8,3%	-0,915	0,0%	0,925	37 248,08	-1,193	1 417,24	-1,306
Grzybowo	14,9%	-2,580	0,7%	-0,237	49 794,78	-1,972	1 588,69	-1,590
Jabłkowo	4,0%	0,180	0,3%	0,406	9 770,33	0,514	357,45	0,445
Pomarzanki	0,0%	1,191	0,0%	0,925	0,00	1,121	0,00	1,035
Kakulin	7,1%	-0,614	0,6%	-0,001	17 557,74	0,031	517,49	0,180
Kuszewo	7,7%	-0,753	0,0%	0,925	16 628,21	0,088	884,32	-0,426
Lechlin	2,1%	0,650	0,3%	0,449	16 408,26	0,102	631,24	-0,008
Łosiniec	2,9%	0,452	0,0%	0,925	2 504,26	0,966	99,12	0,872

Niedźwiedziny	1,3%	0,867	0,0%	0,925	737,82	1,075	21,31	1,000
Pawłowo Skockie	5,5%	-0,206	0,5%	0,208	24 082,49	-0,375	791,80	-0,273
Potrzeźnowo	2,1%	0,649	1,2%	-0,897	6 341,95	0,727	233,83	0,649
Raczkowo	1,0%	0,928	0,0%	0,925	9 714,58	0,518	300,84	0,538
Jagniewice	14,3%	-2,419	0,8%	-0,310	17 107,94	0,058	718,53	-0,152
Rakojady	1,3%	0,867	1,3%	-1,070	1 730,77	1,014	64,29	0,929
Rejowiec	2,8%	0,489	0,8%	-0,310	4 794,84	0,823	163,28	0,766
Roszkowo	2,8%	0,489	0,8%	-0,310	8 296,83	0,606	290,39	0,556
Rościno	2,6%	0,524	0,3%	0,411	6 882,18	0,694	248,25	0,625
Sławica	1,7%	0,751	0,3%	0,383	17 584,67	0,029	499,68	0,210
Stawiany	3,6%	0,269	2,2%	-2,483	11 638,69	0,398	379,64	0,408
Szczodrochowo	5,8%	-0,286	1,9%	-2,107	26 186,69	-0,505	695,30	-0,113
Średnia dla Gminy	4,7%	0,000	0,6%	0,000	18049,09	0,000	626,61	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Skokach, UMiG w Skokach.

ALKOHOLIZM

Alkoholizm rozumiany jako choroba alkoholowa, oznacza stan uzależnienia od alkoholu etylowego prowadzący do jego nadmiernego spożycia, niosącego za sobą skutki zdrowotne oraz społeczne. Motywów sięgania po alkohol, niezależnie do ilości spożywania, można upatrywać w chęci ucieczki od codziennej rzeczywistości, przyczynach ceremonialnych związanych z zabawą w ramach pewnego wydarzenia, w celu dodania odwagi oraz w celu zaspokojenia potrzeb nałogu.

Można wyróżnić następujące style korzystania z alkoholu, w oparciu o przyczyny sięgania po ten środek odurzający (Frąckowiak)⁶:

- „neurasteniczny” styl picia – by zredukować zmęczenie i rozdrażnienie,
- „kontaktywny” – by ułatwić sobie nawiązywanie kontaktów z innymi,
- „dionizyjski” – dla uzyskania stanu oszołomienia i ucieczki od rzeczywistości,
- „heroiczny” – dla osiągnięcia poczucia mocy,
- „samobójczy”.

Analiza wskaźnikowa w aspekcie występowania problemu alkoholizmu przeprowadzona została w oparciu o odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej oraz w ogólnej liczbie mieszkańców. Najwyższym odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców stwierdzono w jednostkach analitycznych: Chociszewo (1%) oraz Brzeźno i Stawiany (obie 0,7%). W Gminie Skoki średnio 0,2% mieszkańców korzysta z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu. Wśród beneficjentów pomocy, osoby korzystające z pomocy z tytułu alkoholizmu stanowią największy odsetek w jednostkach analitycznych Chociszewo (33,3%), Sławica i Stawiany (obie po 20%). Łącznie wśród beneficjentów pomocy społecznej w Skokach, 3,9% osób korzysta z niej z tytułu alkoholizmu.

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

⁶ Maciej Frąckowiak, Marek Motyka, Charakterystyka problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, Hygeia Public Health, 2015.

Tabela 6 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze alkoholizmu

Jednostka analityczna	ALKOHOLIZM			
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	0,1%	0,379	2,0%	0,227
Skoki zachód	0,3%	-0,247	3,5%	0,047
Bliżyce	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Brzeźno	0,7%	-1,973	5,9%	-0,228
Budziszewice	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Chociszewo	1,0%	-2,907	33,3%	-3,403
Antoniewo	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Grzybowo	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Jabłkowo	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Pomarzanki	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Kakulin	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Kuszewo	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Lechlin	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Łosiniec	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Niedźwiedziny	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Pawłowo Skockie	0,5%	-1,009	8,3%	-0,511
Potrzeźnowo	0,2%	-0,039	9,1%	-0,599
Raczkowo	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Jagniewice	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Rakojady	0,0%	0,674	0,0%	0,453
Rejowiec	0,4%	-0,776	14,3%	-1,200
Roszkowo	0,4%	-0,776	14,3%	-1,200
Rościno	0,3%	-0,532	12,5%	-0,993
Sławica	0,3%	-0,599	20,0%	-1,861
Stawiany	0,7%	-1,992	20,0%	-1,861
Szczodrochowo	0,3%	-0,512	5,6%	-0,190
Średnia dla Gminy	0,2%	0,000	3,9%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Skokach.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość rozumiana jest jako wszelkiego rodzaju czynny określone przez prawo jako zachowanie niezgodne z normami prawnymi, popełnionymi na danym obszarze w określonym czasie. Ograniczaniu przestępczości służą m.in. takie czynności jak: prowadzenie profilaktyki kryminalistycznej, racjonalna polityka karna, kontrola społeczna, współpraca społeczności lokalnych z odpowiednimi służbami i wpływ wychowawczy.

W mieście Skoki, przy ul. Kazimierza Wielkiego 15 mieści się Komisariat Policji w Skokach. Komisariat w Skokach swoim działaniem obejmuje teren dwóch gmin: Skoków i Mieściska, łącznie zatrudniając 15 funkcjonariuszy. W ramach bieżących działań, obszar Gminy podzielony jest na 3 rejony, które przypisane są 3 funkcjonariuszom do bieżącej kontroli. Ponadto w mieście Skoki stale rozwijany jest

system monitoringu wizyjnego, który obecnie liczy ponad 70 kamer. System obsługiwany jest przez pracownika Urzędu Miasta i Gminy w Skokach, służąc prewencji i ochronie mienia publicznego.

Analiza wskaźnikowa natężenia przestępczości oparta została na następujących wskaźnikach:

- liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców,
- liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi), w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców,
- liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Łącznie na terenie Gminy Skoki w 2023 roku odnotowano 83 przestępstwa, co przełożyło się na uśredniony wskaźnik liczby przestępstw przypadających na 1000 mieszkańców wynoszący 8,5 promila. Zdecydowanie najwyższym promilem popełnianych przestępstw w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców odznaczają się jednostki analityczne: Raczkowo (20,83 przestępstwa/1 tys. mieszkańców), Szczodrochowo (19,48), Rejowiec (15,87) i Skoki zachód (14,83). W pozostałych jednostkach wskaźnik był niższy niż 15 promili. Biorąc pod uwagę nie tylko przestępstwa, ale również wykroczenia (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi), w tym czyny karalne nieletnich średnio na 1000 mieszkańców Gminy w 2023 roku przypadało 13,63 czynu niezgodnego z prawem. Zdecydowanie najwyższe poziom przestępczości odnotowano w jednostkach: Szczodrochowo (35,71 promila), Skoki zachód (33,03) oraz Raczkowo (31,25). W przypadku pozostałych jednostek wartość wskaźnika nie przekroczyła 30 promili.

Jednym z rodzajów przestępstw, podlegającym karze pozbawienia wolności, jest znęcanie się fizyczne i psychiczne nad osobami najbliższymi. Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemoc możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Łącznie procedurą „Niebieskiej Karty” w Gminie Skoki objętych jest 30 osób. Średnio na 100 mieszkańców Gminy przypada 0,31 osoby objętej wspomnianą procedurą. Najwyższym odsetkiem osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” cechują się jednostki: Chociszewo (1,96%), Rościnno (1,32%) oraz Potrzebanowo (1,17%). W przypadku pozostałych jednostek analitycznych wskaźnik nie przekroczył 1%. W 20 jednostkach analitycznych nie zamieszkuje żadna osoba objęta procedurą „Niebieskiej Karty”.

Szczegółowe dane analizy wskaźnikowej w obszarze przestępczości przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ					
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców		Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców		Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	7,10	0,209	8,27	0,437	0,31	-0,015
Skoki zachód	14,83	-0,942	33,03	-1,585	0,11	0,392
Blizyce	6,80	0,254	0,00	1,113	0,00	0,614
Brzeźno	7,25	0,188	14,49	-0,071	0,00	0,614
Budziszewice	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Chociszewo	0,00	1,267	19,61	-0,488	1,96	-3,300
Antoniewo	6,41	0,312	0,00	1,113	0,00	0,614
Grzybowo	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Jabłkowo	6,67	0,274	3,33	0,841	0,00	0,614
Pomarzanki	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Kakulin	5,95	0,380	0,00	1,113	0,00	0,614
Kuszewo	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Lechlin	0,00	1,267	3,06	0,863	0,61	-0,607
Łosiniec	5,32	0,475	2,66	0,896	0,00	0,614
Niedźwiedziny	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Pawłowo Skockie	9,22	-0,106	9,22	0,360	0,00	0,614
Potrzeznowo	5,85	0,395	9,76	0,316	1,17	-1,723
Raczkowo	20,83	-1,837	31,25	-1,439	0,00	0,614
Jagniewice	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Rakojady	0,00	1,267	0,00	1,113	0,00	0,614
Rejowiec	15,87	-1,098	15,87	-0,183	0,00	0,614
Roszkowo	11,90	-0,507	19,84	-0,507	0,00	0,614
Rościno	0,00	1,267	0,00	1,113	1,32	-2,021
Sławica	13,94	-0,809	17,42	-0,310	0,00	0,614
Stawiany	7,30	0,180	0,00	1,113	0,00	0,614
Szczodrochowo	19,48	-1,635	35,71	-1,803	0,00	0,614
Średnia dla Gminy	8,50	0,000	13,63	0,000	0,31	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Wągrowcu, OPS w Skokach, UMiG w Skokach.

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

W rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami rozumie się osobę, która ze względu na swoje uwarunkowania wewnętrzne lub zewnętrzne, bądź ze względu na okoliczności, w których się znajduje, ma większe trudności z przezwyciężeniem barier, aby móc uczestniczyć w różnych sferach na równym stopniu względem reszty społeczeństwa. Program Rządowy Dostępność Plus 2018-2025 rozróżnia przykłady osób ze szczególnymi potrzebami na podstawie zakresu dostępności w następujący sposób:

- osoby na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się,
- osoby niewidome i słabowidzące,
- osoby z niepełnosprawnością słuchu,
- osoby głuchoniewidome,
- osoby z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną,
- osoby starsze i osłabione chorobami,
- kobiety w ciąży,
- osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi,
- osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (także z rozumieniem języka pisanego albo mówionego),
- osoby o nietypowym wzroście (w tym również dzieci),
- osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.

Kwestia osób ze szczególnymi potrzebami została przeanalizowana na podstawie następujących wskaźników:

- odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców.

W 2023 roku osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności stanowiły 1% w ogólnej liczbie mieszkańców (97 osób). Największy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności wśród ogółu mieszkańców zaobserwowano w jednostkach: Jagniewice (3,2%), a także Brzeźno i Stawiany (obie po 2,2%). W 5 jednostkach analitycznych nie zamieszkują osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności. Uśredniony odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł w Gminie Skoki 1,8%. Zdecydowanie najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby odnotowano w Szczudrach, gdzie wyniósł on 6,5%. Wysokie wartości odnotowano również w jednostkach analitycznych Jagniewice i Kakulin, gdzie odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ciężkiej lub długotrwałej choroby w ogóle mieszkańców, wyniósł odpowiednio 4,8% i 3%. W przypadku pozostałych jednostek analitycznych wskaźnik nie przekroczył 3%.

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 8 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami

Jednostka analityczna	OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI			
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	0,6%	0,521	0,8%	0,649
Skoki zachód	1,3%	-0,324	2,6%	-0,577
Bliżyce	0,0%	1,207	0,7%	0,757
Brzeźno	2,2%	-1,433	2,9%	-0,795
Budziszewice	1,2%	-0,274	1,2%	0,380

Chociszewo	2,0%	-1,174	2,0%	-0,139
Antoniewo	0,6%	0,429	1,3%	0,336
Grzybowo	0,7%	0,301	2,2%	-0,333
Jabłkowo	1,0%	-0,007	1,3%	0,300
Pomarzanki	0,0%	1,207	0,0%	1,234
Kakulin	0,6%	0,484	3,0%	-0,849
Kuszewo	0,0%	1,207	0,9%	0,635
Lechlin	0,9%	0,093	0,9%	0,591
Łosiniec	0,8%	0,238	1,6%	0,117
Niedźwiedziny	0,0%	1,207	0,0%	1,234
Pawłowo Skockie	1,8%	-1,031	2,8%	-0,702
Potrzanowo	1,7%	-0,807	1,0%	0,551
Raczkowo	0,0%	1,207	1,0%	0,504
Jagniewice	3,2%	-2,648	4,8%	-2,099
Rakojady	0,0%	1,207	0,0%	1,234
Rejowiec	0,4%	0,725	1,2%	0,400
Roszkowo	1,6%	-0,721	2,0%	-0,155
Rościnno	0,3%	0,806	2,0%	-0,152
Sławica	0,7%	0,361	2,4%	-0,474
Stawiany	2,2%	-1,452	2,9%	-0,810
Szczodrochowo	1,3%	-0,370	6,5%	-3,311
Średnia dla Gminy	1,0%	0,000	1,8%	0,000

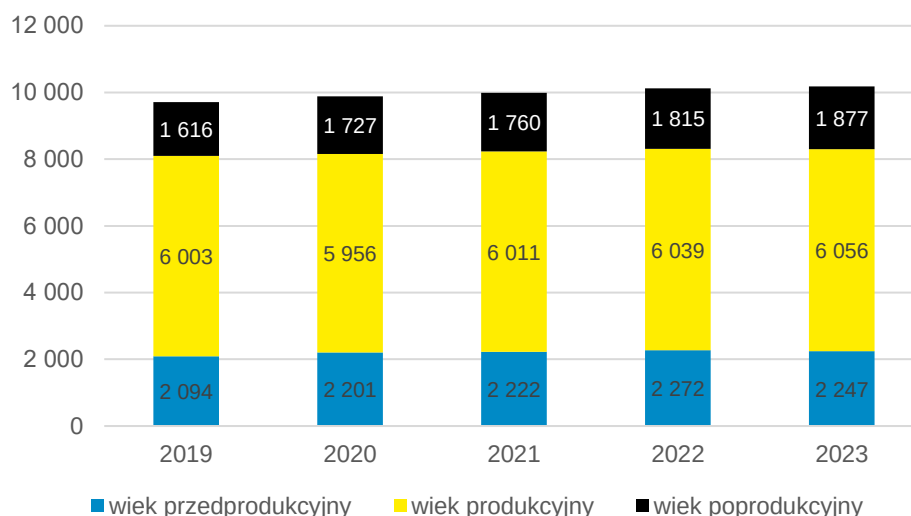
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Skokach.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny będący terminem z pogranicza nauk o ekonomii i socjologii, oznacza kapitał (jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie), którego wartość tworzona jest na wzajemnych relacjach społecznych i zaufaniu jednostek, które dzięki niemu mogą osiągać więcej korzyści ekonomicznych. Uważa się, że występuje pozytywna korelacja pomiędzy wysokim poziomem kapitału społecznego a produktywnością gospodarki.

Liczba ludności w Gminie Skoki rośnie nieprzerwanie od 20 lat. Nie zmienia to jednak faktu, iż zmianom w tym czasie ulega struktura wieku ludności, którą analizowano w ostatnim pięcioleciu. W latach 2019-2023 obserwuje się stały wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym. Wzrasta również liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym. Warto również podkreślić, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przewyższa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, co generalnie świadczy o korzystnej strukturze wieku. Należy jednak zwrócić uwagę, iż dalsze obniżanie się udziału ludności w wieku produkcyjnym na rzecz ludności w wieku poprodukcyjnym będzie prowadziło do spadku liczby osób generujących dochody, co z kolei będzie się wiązać z ubożeniem społeczeństwa i obniżaniem jego kapitału społecznego.

Rycina 7 Struktura ludności w Gminie Skoki w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza wskaźnikowa wskazuje na sporych rozmiarów zróżnicowanie wewnętrzne struktury demograficznej w ramach jednostek analitycznych. Strukturę społeczeństwa przekładającą się na zmiany demograficzne w Gminie Skoki przeanalizowano na podstawie następujących wskaźników:

- udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018.

Najwyższym udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności cechują się jednostki: Kuszewo (29,1%), Jagniewice (28,6%) oraz Jabłkowo (26,7%). Z kolei najniższy udział osób w wieku przedprodukcyjnym i tym samym najstarsze społeczeństwo zamieszkuje w jednostkach analitycznych: Raczkowo (11,5%) oraz Rakojady (16,7%). Średnio w Gminie Skoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 22,8%. Z kolei średni udział w strukturze wieku osób w wieku poprodukcyjnym wynosi w Gminie 17%. Najwyższym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym charakteryzują się jednostki analityczne: Bliżyce (24,5%), Raczkowo (21,9%), Skoki zachód (21,1%) oraz Pawłowo Skockie (20,7%). W przypadku pozostałych jednostek analitycznych, udział osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze wieku nie przekroczył 20%. Zdecydowanie najniższym udziałem osób starszych w strukturze społecznej charakteryzuje się jednostka Pomarzanki, z odsetkiem na poziomie 7,1%. Ostatnim analizowanym wskaźnikiem względem oceny kapitału społecznego była dynamika zmian liczby mieszkańców w okresie pięcioletnim (2018-2023). Średnia dynamika zmiany liczby ludności w Gminie Skoki wyniosła 103,1%, co oznacza, iż liczba osób zamieszkujących Gminę w 2023 roku odpowiada 103,1% liczby ludności z 2018 roku. Tym samym, liczba ludności stale wzrasta, na co wskazywały również dane GUS. W przypadku jednostek analitycznych wyniki jednak są silnie zróżnicowane. Najintensywniej zwiększa się liczba ludności w jednostkach analitycznych: Budziszewice (dynamika 126,2%), Szczodrochowo (124,2%), Rościno (123,2%) oraz Potrzebanowo (122,6%). W 11 z 26 jednostek analitycznych odnotowano wzrost liczby ludności. Największy spadek liczby mieszkańców wystąpił natomiast w jednostkach analitycznych: Stawiany (84,6%), Antoniewo (84,8%) oraz Raczkowo (86,5%).

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 9 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitału społecznego

Jednostka analityczna	KAPITAŁ SPOŁECZNY					
	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	25,5%	0,638	16,0%	0,262	110,0%	0,565
Skoki zachód	21,2%	-0,375	21,1%	-1,153	97,1%	-0,492
Bliżyce	20,4%	-0,554	24,5%	-2,100	90,2%	-1,060
Brzeźno	23,9%	0,265	18,8%	-0,520	100,7%	-0,196
Budziszewice	19,5%	-0,763	14,6%	0,656	126,2%	1,886
Chociszewo	25,5%	0,633	14,7%	0,636	108,5%	0,441
Antoniewo	17,9%	-1,128	16,7%	0,087	84,8%	-1,502
Grzybowo	23,9%	0,257	15,7%	0,366	96,4%	-0,551
Jabłkowo	26,7%	0,908	14,0%	0,833	95,2%	-0,646
Pomarzanki	21,4%	-0,315	7,1%	2,750	100,0%	-0,256
Kakulin	17,3%	-1,289	17,9%	-0,245	91,8%	-0,927
Kuszewo	29,1%	1,467	12,8%	1,163	91,4%	-0,960
Lechlin	19,6%	-0,749	17,7%	-0,212	93,4%	-0,794
Łosiniec	21,3%	-0,351	14,1%	0,806	101,3%	-0,146
Niedźwiedziny	17,9%	-1,128	19,2%	-0,630	100,0%	-0,256
Pawłowo Skockie	18,4%	-1,015	20,7%	-1,051	92,7%	-0,851
Potrzeźno	25,7%	0,673	12,1%	1,365	122,6%	1,595
Raczkowo	11,5%	-2,645	21,9%	-1,369	86,5%	-1,363
Jagniewice	28,6%	1,353	16,7%	0,087	97,7%	-0,447
Rakojady	16,7%	-1,428	15,4%	0,446	98,7%	-0,360
Rejowiec	22,6%	-0,037	17,5%	-0,135	94,0%	-0,745
Roszkowo	17,1%	-1,335	18,3%	-0,356	91,0%	-0,995
Rościno	25,7%	0,692	13,9%	0,872	123,2%	1,641
Sławica	21,6%	-0,275	19,9%	-0,806	102,5%	-0,051
Stawiany	19,7%	-0,717	18,2%	-0,355	84,6%	-1,520
Szczodrochowo	18,8%	-0,922	12,7%	1,207	124,2%	1,725
Średnia dla Gminy	22,8%	0,000	17,0%	0,000	103,1%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG Skoki.

POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM – AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczną należy rozumieć jako uczestnictwo w działaniach zbiorowych wykraczających poza obowiązki wynikające z pełnionych funkcji, dążące do realizacji cenionych wartości społecznych. Aktywność społeczna traktowana jest jako przejaw socjalizacji oraz jest dobrowolna i samorządna. Aktywność społeczna za pośrednictwem przynależności do organizacji społecznych różnego typu oraz udziału w pracach danej organizacji, rozumiana jest jako zinstytucjonalizowana aktywność społeczna.

Aktywność społeczną wspiera lokalny samorząd na podstawie zadań własnych gmin, wśród których znajduje się sprawy związane z kulturą. W zakresie tego zadania znajdują się biblioteki gminne oraz pozostałe instytucje kultury, kultury fizycznej, turystyki oraz wdrażanie programów pobudzenia aktywności obywatelskiej i współpracy na rzecz organizacji pozarządowych. W Gminie działają m.in. następujące organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Edukacyjne „Tęcza”,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Skokach,
- Towarzystwo Miłośników Miasta Skoki i Ziemi Skockiej,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Razem w przyszłość”,
- Towarzystwo Wspierania Rodziny i Dziecka „Allia”,
- Stowarzyszenie „Skoczanin”,
- Stowarzyszenie „34”,
- Stowarzyszenie „Poradnictwo dla każdego”.

Główną instytucją kultury działającą na terenie Gminy jest Biblioteka Publiczna im. Eugeniusza Paukszy w Skokach. Działalność Biblioteki skupiona jest nie tylko wokół promowania czytelnictwa, ale również upowszechniania kultury, wiedzy, animacji, edukacji i informacji. Biblioteka jest również główną instytucją w Gminie odpowiedzialną za rozwój zainteresowań wśród dzieci, młodzieży, osób dorosłych i starszych, poprzez organizowane zajęcia stałe i cykliczne. Wśród oferty stałej wyróżnić można zajęcia z zakresu: emisji głosu, zumbi, plastyki i sztuk plastycznych, nauki gry na pianinie, akordeonie czy gitarze, nauki języka angielskiego. Dodatkowo, w ramach Biblioteki funkcjonują zespoły: Grupa Artystyczna Skoczki, Side Effect, Emerycki Zespół Śpiewaczy „Harfa” czy Chór Kameralny. W ramach biblioteki funkcjonuje również Kino BiblioMuza, wyposażone w kameralną salę kinową. Poza wyświetlaniem wielu filmów, sala służy również organizacji wydarzeń scenicznych i teatralnych.

Poziom uczestnictwa w życiu społecznym wyraża się również w zainteresowaniu życiem politycznym na szczeblu lokalnym. Dlatego też poziom frekwencji w wyborach samorządowych w gminie może stanowić wyraz zaangażowania mieszkańców w życie publiczne.

Analiza wskaźnikowa aktywności społecznej została przeprowadzona na podstawie następujących wskaźników:

- liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców,
- frekwencji w pierwszej turze wyborów samorządowych w 2024 roku.

Średnio na 100 mieszkańców Gminy Skoki przypada zaledwie 0,1% fundacji, stowarzyszenia czy organizacji społecznej. W 17 jednostkach analitycznych nie występuje żadna forma organizacji zaliczanej do trzeciego sektora. W ujęciu relatywnym, przeliczając liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców, najwyższy wskaźnik zaobserwowano w jednostkach analitycznych: Antoniewo (0,64) oraz Kakulin (0,60). Niemniej, z łącznie 10 fundacji, stowarzyszeń i organizacji występujących na terenie Gminy, jedynie na obszarze jednostki Skoki zachód

zlokalizowane są 2 z nich. W pozostałych jednostkach zarejestrowana jest 1 podmiot pożytku publicznego.

W I turze wyborów samorządowych w 2024 roku w Gminie Skoki frekwencja wyniosła 60,4%. Wśród wskazanych jednostek analitycznych, najwyższą frekwencję odnotowano w jednostce Rościnnno – 74,04%. Wysoką frekwencję odnotowano również w jednostce analitycznej Skoki zachód, gdzie wyniosła ona 65,27%. W pozostałych jednostkach analitycznych frekwencja nie przekroczyła 65%. Najniższy udział społeczności lokalnej w wyborach odnotowano z kolei w jednostkach: Chociszewo i Łosiniec (obie 46,13%) oraz Pawłowo Skockie (46,74%). W pozostałych jednostkach frekwencja nie spadała poniżej 49%.

Szczegółowe wyniki analizy wskaźnikowej w obszarze poziomu uczestnictwa w życiu publicznym prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze poziomu uczestnictwa w życiu publicznym

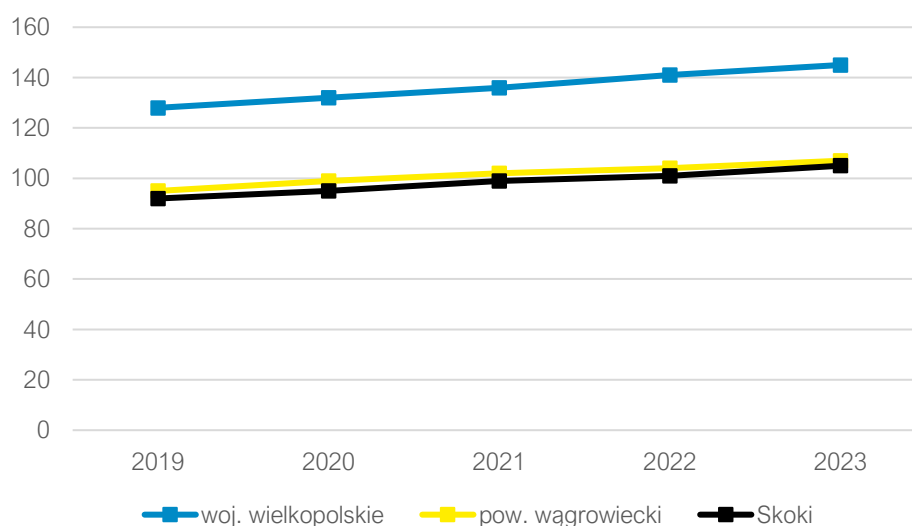
Jednostka analityczna	POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM			
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców		Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych (I tura)	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	0,04	-0,358	61,90	0,179
Skoki zachód	0,11	0,019	65,27	0,580
Bliżyce	0,00	-0,554	49,52	-1,298
Brzeźno	0,00	-0,554	50,56	-1,174
Budziszewice	0,00	-0,554	63,61	0,383
Chociszewo	0,00	-0,554	46,13	-1,702
Antoniewo	0,64	2,913	49,52	-1,298
Grzybowo	0,00	-0,554	55,96	-0,530
Jabłkowo	0,33	1,249	59,22	-0,141
Pomarzanki	0,00	-0,554	59,22	-0,141
Kakulin	0,60	2,665	54,87	-0,660
Kuszewo	0,00	-0,554	59,22	-0,141
Lechlin	0,31	1,100	52,68	-0,921
Łosiniec	0,27	0,884	46,13	-1,702
Niedźwiedziny	0,00	-0,554	55,24	-0,616
Pawłowo Skockie	0,00	-0,554	46,74	-1,629
Potrzanowo	0,10	-0,027	63,61	0,383
Rackowo	0,00	-0,554	49,52	-1,298
Jagniewice	0,00	-0,554	49,52	-1,298
Rakojady	0,00	-0,554	54,87	-0,660
Rejowiec	0,00	-0,554	58,07	-0,278
Roszkowo	0,00	-0,554	51,05	-1,116
Rościnnno	0,33	1,231	74,04	1,627
Sławica	0,00	-0,554	58,07	-0,278
Stawiany	0,00	-0,554	52,41	-0,954
Szczodrochowo	0,00	-0,554	50,56	-1,174
Średnia dla Gminy	0,10	0,000	60,40	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wągrowcu, OPS w Skokach, UMiG w Skokach.

Sfera gospodarcza

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku na 1000 mieszkańców Gminy Skoki przypadało 105 podmiotów gospodarczych, wpisanych do REGON. Jest to wynik nieznacznie niższy od średniej dla powiatu wągrowieckiego (107 podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców). Zarówno w ujęciu lokalnym jak i ponadlokalnym widoczny jest jednak niższy poziom rozwoju przedsiębiorczości od średniej w regionie, bowiem w województwie wielkopolskim średnio na 1 tys. mieszkańców w 2023 roku przypadało 145 podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON. Niemniej, pozytywnym aspektem obserwowanym w latach 2019-2023 jest stały, równomierny wzrost liczby przedsiębiorstw we wszystkich trzech analizowanych jednostkach. Dysproporcje między Gminą Skoki, a województwem wielkopolskim nie pogłębiają się, z kolei między Gminą a powiatem wągrowieckim wręcz maleją. Najważniejsze z perspektywy Gminy winno zatem być podtrzymanie stabilnego poziomu wzrostu przedsiębiorczości, wraz z troską o dywersyfikację rynku pracy.

Rycina 8 Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do przeprowadzenia analizy wskaźnikowej, badającej poziom aktywności gospodarczej mieszkańców, będącej stopniem zaangażowania ludności w aktywny udział w kształtowaniu gospodarki, posłużyły następujące wskaźniki:

- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem,
- liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców,
- liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem,
- liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2023 roku.

Wskaźniki wyliczone zostały na podstawie danych zgromadzonych i udostępnionych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Dotyczą one wyłącznie osób fizycznych, bez uwzględnienia podmiotów wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Przedstawione

dane zostały wykorzystane w powyższej formie ze względu na ograniczenia związane z możliwością pozyskania danych dezagregowanych do poziomu ulic miasta Skoki.

W Gminie Skoki w 2023 roku zarejestrowanych było 538 podmiotów gospodarczych, z czego aż 317 skupionych było w granicach miasta Skoki (59%). Średnio na 100 mieszkańców Gminy Skoki przypadało 5,51 zarejestrowanej działalności gospodarczej. Najwyższy odsetek przedsiębiorstw na 100 mieszkańców przypadał w jednostkach Skoki zachód (7,59) oraz Rościnnu (7,26). W jednostce analitycznej Pomarzanki nie odnotowano żadnej działalności gospodarczej. Ponadto najniższym poziomem rozwoju przedsiębiorczości cechowały się jednostki Stawiany (0,73) i Pawłowo Skockie (0,92). We wszystkich pozostałych jednostkach na 100 mieszkańców przypadało powyżej 1 podmiotu gospodarczego. Nowo zarejestrowane w 2023 roku podmioty gospodarcze odnotowano jedynie w połowie jednostek analitycznych. Największa liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w 2023 roku przypadała na 100 mieszkańców jednostek Sławica (1,74), Brzeźno (1,45) oraz Rościnnu (1,32). Podmioty gospodarcze zarejestrowane w 2023 roku w Gminie Skoki stanowiły 9,1% w stosunku do ogółu podmiotów gospodarczych. Ponownie, szczególnie odznaczyły się jednostki Brzeźno, Sławica i Budziszewice, gdzie zarejestrowane w 2023 roku podmioty w stosunku do ogółu przedsiębiorstw stanowiły odpowiednio: 33,33%, 26,3% i 25%. Podobnie jak w przypadku podmiotów zarejestrowanych, również podmioty wyrejestrowane w 2023 roku wystąpiły w połowie jednostek analitycznych. Średnio na 100 mieszkańców Gminy Skoki, w 2023 roku przypadało 0,3 wyrejestrowanego podmiotu gospodarczego. Najwyższy odsetek osiągnięto w jednostce Sławica (1,05) oraz Kuszewo (0,85). Liczba wyrejestrowanych w 2023 roku podmiotów gospodarczych w stosunku do ogółu osiągnęła w Gminie 5,4%. Największy udział wyrejestrowanych w 2023 roku podmiotów w stosunku do ogółu odnotowano w jednostkach Bliżyce, Jabłkovo i Kakulin (wszystkie po 20%). Zestawiając przytoczone dane, wyliczono również wskaźnik dotyczący liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2023 roku. Średnio w Gminie w 2023 roku na każdy 1 podmiot zarejestrowany przypadało 0,59 podmiotu wyrejestrowanego. Spadek poziomu przedsiębiorczości odnotowano w jednej jednostce analitycznej – Łosiniec, gdzie na każdy 1 podmiot zarejestrowany, przypadały 2 wyrejestrowane. Z kolei w jednostkach Bliżyce, Jabłkovo i Roszkowo liczba podmiotów wyrejestrowanych odpowiadała liczbie podmiotów zarejestrowanych.

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w tabeli na następnej stronie.

Tabela 11 Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA											
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku w stosunku do zarejestrowanych w 2023 roku	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	6,72	0,459	0,40	-0,186	6,0%	-0,299	0,28	0,048	4,2%	0,156	0,70	-0,187
Skoki zachód	7,59	0,787	0,50	0,004	6,6%	-0,236	0,25	0,147	3,3%	0,272	0,50	0,159
Bliżyce	3,40	-0,802	0,68	0,335	20,0%	1,048	0,68	-1,252	20,0%	-1,923	1,00	-0,707
Brzeźno	4,35	-0,442	1,45	1,783	33,3%	2,330	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Budziszewice	4,88	-0,241	1,22	1,350	25,0%	1,529	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Chociszewo	2,94	-0,976	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Antoniewo	3,21	-0,876	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Grzybowo	4,48	-0,393	0,75	0,460	16,7%	0,727	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Jabłkowo	1,67	-1,460	0,33	-0,318	20,0%	1,048	0,33	-0,118	20,0%	-1,923	1,00	-0,707
Pomarzanki	0,00	-2,093	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Kakulin	2,98	-0,963	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,60	-0,974	20,0%	-1,923	0,00	1,026
Kuszewo	5,13	-0,146	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,85	-1,823	16,7%	-1,484	0,00	1,026
Lechlin	4,28	-0,468	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,61	-1,028	14,3%	-1,171	0,00	1,026
Łosiniec	4,79	-0,275	0,27	-0,444	5,6%	-0,342	0,53	-0,767	11,1%	-0,753	2,00	-2,440
Niedźwiedziny	5,77	0,097	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Pawłowo Skockie	0,92	-1,743	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Potrzeznowo	5,76	0,092	0,98	0,891	16,9%	0,754	0,29	0,015	5,1%	0,040	0,30	0,506
Raczkowo	2,08	-1,302	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Jagniewice	3,17	-0,888	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Rakojady	1,28	-1,606	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Rejowiec	2,78	-1,038	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,40	-0,326	14,3%	-1,171	0,00	1,026
Roszkowo	3,17	-0,888	0,40	-0,198	12,5%	0,326	0,40	-0,326	12,5%	-0,936	1,00	-0,707

Rościno	7,26	0,664	1,32	1,540	18,2%	0,873	0,33	-0,107	4,5%	0,111	0,25	0,592
Sławica	6,62	0,420	1,74	2,334	26,3%	1,655	1,05	-2,446	15,8%	-1,368	0,60	-0,014
Stawiany	0,73	-1,816	0,00	-0,945	0,0%	-0,876	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Szczodrochowo	3,25	-0,860	0,65	0,277	20,0%	1,048	0,00	0,971	0,0%	0,709	0,00	1,026
Średnia dla Gminy	5,51	0,000	0,50	0,000	9,1%	0,000	0,30	0,000	5,4%	0,000	0,59	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Skokach.

Sfera środowiskowa

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, za zjawiska negatywne w sferze środowiskowej uznaje się przekroczenie standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia ludzi lub stanu ich zdrowia.

Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej została przeprowadzona w trzech obszarach: pokrycia azbestem, jakości powietrza oraz natężenia ruchu drogowego, na podstawie następujących wskaźników:

- liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców,
- powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców,
- liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców,
- liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców.

W Gminie Skoki zlokalizowanych jest łącznie 165 budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi. Tym samym, na 100 mieszkańców przypada średnio 1,69 takowego budynku. Największe zagęszczenie domostw pokrytych płytami azbestowocementowymi odnotowano w jednostce Stawiany, gdzie na 100 mieszkańców przypada aż 7,3 budynku. Wysoki odsetek budynków pokrytych płytami azbestowocementowymi odnotowano również w jednostkach Raczkowo (6,25) i Bliżyce (6,12). Z kolei w jednostce Pomarzanki nie ma zlokalizowanych żadnych budynków mieszkalnych zawierających azbest. Średnio w Gminie Skoki na 100 mieszkańców przypada 374,94 m² materiałów zawierających azbest. Zdecydowanie największa powierzchnia szkodliwych materiałów przypada na 100 mieszkańców jednostki Kakulin, bowiem jest to aż 2 101,19 m². Ponadto negatywnie odznaczyły się również jednostki Bliżyce i Budziszewice, gdzie na 100 mieszkańców przypada odpowiednio 1 925,17 m² i 1 500 m² materiałów zawierających azbest.

Istotnym czynnikiem w sferze środowiskowej jest również jakość powietrza atmosferycznego, wpływająca zarówno na zdrowie ludzi jak również fauny i flory. W Gminie Skoki zlokalizowanych jest 5 mierników jakości powietrza, celem monitorowania poziomu zanieczyszczeń. Znaczącym czynnikiem wpływającym na jakość powietrza jest tzw. niska emisja pochodząca głównie z zabudowy komunalno-bytowej, wzmagająca się w sezonie jesienno-zimowym, wraz z rozpoczęciem sezonu grzewczego. Z tego też tytułu analizie poddano liczbę indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców. W Gminie Skoki na 100 mieszkańców przypada 44,97 źródła ciepła na paliwa stałe. W jednostkach Szczodrochowo oraz Sławica na 100 mieszkańców przypada odpowiednio aż 170,13 i 113,94 źródeł ciepła na paliwa stałe. Łącznie na terenie Gminy obecnych jest 4 389 urządzeń grzewczych na paliwa stałe, co wydatnie pogarsza jakość powietrza.

Stan środowiska poddany został analizie również w ujęciu natężania ruchu drogowego, generującego zanieczyszczenia powietrza, wzrost natężenia hałasu, a niejednokrotnie także kolizje i wypadki samochodowe. Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych nie tylko pośrednio wskazuje na natężenie ruchu samochodowego, ale również obrazuje ilość zdarzeń, w ramach których do środowiska potencjalnie mogą przedostać się wysoce szkodliwe substancje: płyny eksploatacyjne z samochodów, paliwo, elementy ogumienia itp. Przeliczając liczbę stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców, najwyższe wskaźniki otrzymano w jednostkach: Chociszewo (7,84), Roszkowo (2,78) i Rakojady (2,56). W przypadku pozostałych jednostek liczba kolizji przypadających na 100 mieszkańców nie przekroczyła wartości 2,5. Z kolei w 15 jednostkach analitycznych nie odnotowano

żadnych zdarzeń drogowych w 2023 roku. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w tabeli.

Tabela 12 Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej

Jednostka analityczna	POKRYCIE AZBESTEM				JAKOŚĆ POWIETRZA		NATEŻENIE RUCHU DROGOWEGO	
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców		Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców		Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców		Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	0,32	0,592	39,75	0,499	25,68	0,619	0,32	0,289
Skoki zachód	0,51	0,509	52,70	0,480	37,05	0,254	1,51	-0,432
Blizyce	6,12	-1,911	1 925,17	-2,309	53,06	-0,259	0,00	0,484
Brzeźno	1,45	0,104	355,07	0,030	39,86	0,164	0,00	0,484
Budziszewice	2,44	-0,323	1 500,00	-1,676	63,41	-0,591	0,00	0,484
Chociszewo	2,94	-0,539	676,47	-0,449	44,12	0,027	7,84	-4,266
Antoniewo	2,56	-0,377	480,77	-0,158	33,97	0,353	0,00	0,484
Grzybowo	3,73	-0,880	932,84	-0,831	66,42	-0,688	0,00	0,484
Jabłkowo	3,00	-0,565	1 396,67	-1,522	37,33	0,245	0,00	0,484
Pomarzanki	0,00	0,729	0,00	0,558	14,29	0,984	0,00	0,484
Kakulin	5,95	-1,838	2 101,19	-2,571	58,33	-0,428	0,00	0,484
Kuszewo	4,27	-1,114	1 179,49	-1,198	23,93	0,675	0,00	0,484
Lechlin	1,83	-0,062	376,15	-0,002	34,56	0,334	0,00	0,484
Łosiniec	3,72	-0,877	1 194,15	-1,220	31,91	0,419	0,00	0,484
Niedźwiedziny	4,49	-1,206	846,15	-0,702	62,82	-0,572	0,00	0,484
Pawłowo Skockie	0,92	0,332	207,37	0,250	39,17	0,186	2,30	-0,911
Potrzeźnowo	1,66	0,014	368,78	0,009	54,83	-0,316	0,59	0,130
Raczkowo	6,25	-1,966	1 447,92	-1,598	66,67	-0,696	0,00	0,484
Jagniewice	2,38	-0,298	341,27	0,050	34,13	0,348	0,00	0,484
Rakojady	1,28	0,176	256,41	0,177	35,90	0,291	2,56	-1,069
Rejowiec	4,37	-1,153	551,59	-0,263	52,38	-0,238	0,79	0,003
Roszkowo	1,59	0,045	150,79	0,334	45,24	-0,008	2,78	-1,198
Rościno	0,99	0,302	237,62	0,205	36,96	0,257	0,33	0,284
Sławica	4,18	-1,074	282,23	0,138	113,94	-2,212	1,05	-0,149
Stawiany	7,30	-2,419	956,20	-0,866	61,31	-0,524	0,00	0,484
Szczodrochowo	0,65	0,449	103,90	0,404	170,13	-4,014	1,95	-0,696
Średnia dla Gminy	1,69	0,000	374,94	0,000	44,97	0,000	0,80	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Skokach i KPP w Wągrowcu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Głównym ośrodkiem rozwoju lokalnego w Gminie jest miasto Skoki. Pełni ono rolę wielofunkcyjnego ośrodka, zapewniając mieszkańcom dostęp do gamy usług: edukacyjnych, kulturalnych, oświatowych, opiekuńczych, zdrowotnych, handlowych czy administracyjnych. Skupia ono 45,7% ogółu ludności Gminy. Skoki stanowią również punkt początkowy podróży do większych ośrodków miejskich, ze względu na lokalizację dworca.

W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, zajmujące 54% ogółu powierzchni. Lesistość szacowana jest na poziomie 36%. Dużym udziałem będą się również charakteryzowały wody powierzchniowe, ze względu na wysoką jeziorność obszaru. Wpływa to na możliwości rozwojowe Gminy, w zakresie rozwijania zabudowy, jej charakteru i kierunków przestrzennej ekspansji. Do występujących barier architektonicznych należy również zaliczyć linię kolejową, niejako rozdzielającą Gminę na część wschodnią i zachodnią, a także elementy infrastruktury technicznej: ropociąg oraz gazociąg wraz z wyznaczonymi dla nich strefami ochronnymi.

Analizy wskaźnikowej sfery przestrzenno-funkcjonalne dokonano z podziałem na cztery obszary:

- dostępność infrastruktury publicznej,
- dostępność komunikacyjna,
- ład przestrzenny,
- jakość terenów publicznych.

W ramach wskazanych obszarów, na potrzeby analizy użyto następujących wskaźników:

- liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców,
- liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców,
- liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców,
- liczba placówek oświatowych na 100 mieszkańców,
- liczba placówek oświatowych na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym,
- liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców,
- liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców,
- liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców.

W Gminie Skoki znajdują się łącznie 33 obiekty infrastruktury sportowej, co przekłada się na średnią wynoszącą 0,34 obiektu sportowego przypadającego na 100 mieszkańców. W 5 jednostkach analitycznych mieszkańcy nie mają do dyspozycji żadnej infrastruktury sportowej. Z wyłączeniem tych jednostek, najniższym wskaźnikiem cechują się jednostki Potrzebowo (0,20 obiektu infrastruktury sportowej/100 mieszkańców) i Skoki wschód (0,23). Analizie poddano również liczbę ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) przypadającą na 100 mieszkańców. W 5 jednostkach analitycznych: Budziszewicach, Jabłowie, Pomarżankach, Niedźwiedzinach i Szczodrochowie nie ma zlokalizowanej żadnej infrastruktury zabawowej dla dzieci. Ponadto, najniższymi wskaźnikami w tym zakresie cechują się jednostki: Skoki zachód (0,06), Potrzebowo (0,10) oraz Skoki wschód (0,12). Poza umożliwieniem aktywności fizycznej mieszkańców, ważnym elementem budowania społeczności lokalnej jest również zapewnienie mieszkańcom miejsca spotkań. Tym samym, analizie poddano liczbę centrów aktywności mieszkańców na 100 mieszkańców. Średnio na 100 mieszkańców Gminy przypada 0,18 centrum aktywności lokalnej. W jednostkach: Skoki wschód, Grzybowo, Jabłowo, Pomarżanki, Niedźwiedziny, Roszkowo, Sławica nie ma zlokalizowanego żadnego centrum aktywności mieszkańców. Z wyłączeniem powyższych, najniższymi

wskazaniami cechują się jednostki: Skoki zachód (0,05) i Potrzebno (0,10). W zakresie dostępności infrastruktury publicznej, ujmując się również dostępność usług oświatowo-wychowawczych, wyrażona poprzez liczbę placówek oświatowych na 100 mieszkańców oraz na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Placówki oświatowe, rozumiane jako szkoły, przedszkola, a także ich filie zlokalizowane są w 7 jednostkach analitycznych. Średnio w Gminie na 100 mieszkańców przypada 0,13 placówki oświatowej, biorąc z kolei pod uwagę 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wartość wzrasta do 0,58 obiektu. Wśród jednostek analitycznych, na których terenie są zlokalizowane placówki oświatowe, najniższe wartości wskaźnik przyjął w jednostce Potrzebno (0,1 placówki oświatowej/100 mieszkańców) oraz Skoki zachód (0,25). Przeliczając wskazania na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, wskaźniki wzrosły odpowiednio do wartości 0,38 oraz 1,19.

Dostępność komunikacyjna badana była na podstawie liczby czynnych przystanków autobusowych przypadający na 100 mieszkańców. Sieć przewozów zorganizowanych, a także dostępność infrastruktury w tym zakresie, bezpośrednio determinuje możliwości przemieszczania się osób nie posiadających samochodów. Łącznie na terenie Gminy Skoki zlokalizowanych jest 46 czynnych przystanków autobusowych, co przekłada się na średnio 0,47 przystanku przypadającego na 100 mieszkańców. W jednostce analitycznej Pomarzanek nie ma zlokalizowanego żadnego czynnych przystanku autobusowego. Z kolei w jednostce Skoki wschód na 100 mieszkańców przypada jedynie 0,12 przystanku, a w jednostce Skoki zachód – 0,2 przystanku. We wszystkich pozostałych jednostkach analitycznych liczba czynnych przystanków autobusowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła powyżej 0,3.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej analizie została poddana również kwestia zachowania ładunku przestrzennego oraz prowadzenia polityki przestrzennej. Wydawane decyzje o warunkach zabudowy świadczą nie tylko o wzmożonym ruchu budowlanym obserwowanym na danym terenie, ale również braku przyjętego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. To z kolei świadczy o braku predykcji lub zaniedbaniach w zakresie prowadzenia usystematyzowanej i długofalowej polityki przestrzennej, które w konsekwencji mogą prowadzić do chaosu przestrzennego, niekontrolowanego rozlewania się zabudowy i wzrostu kosztów ponoszonych na zapewnienie i utrzymanie infrastruktury publicznej. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców była najwyższa w jednostkach: Potrzebno (4,98), Kakulin (4,76), Grzybowo (4,48) oraz Stawiany (4,38). W pozostałych jednostkach analitycznych liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców nie przekroczyła 3. Średnio w Gminie wydawano natomiast 1,63 decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców.

Poza dostępnością, istotna jest również jakość terenów publicznych. W celu jej oceny, analizie została poddana liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców. Takowe punkty występują w połowie jednostek analitycznych wydzielonych na terenie Gminy Skoki. Średnio na 100 mieszkańców Gminy przypada 0,35 punktu sprzedaży alkoholu. Największy odsetek tego typu miejsc przypada na 100 mieszkańców jednostek Kuszewo (0,85), Skoki zachód (0,76) oraz Sławica (0,70).

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 13 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Jednostka analityczna	DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ										DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA		ŁĄD PRZESTRZENNY		JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	
	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców		Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców		Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców		Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców przedprodukcyjnym		Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców		Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców		Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	0,23	-0,258	0,12	-0,259	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,12	-0,537	0,96	0,459	0,20	0,490
Skoki zachód	0,31	-0,063	0,06	-0,406	0,05	-0,307	0,25	0,547	1,19	0,629	0,20	-0,413	0,47	0,791	0,76	-1,363
Bliżyce	0,68	0,848	0,68	1,087	0,68	1,136	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,68	0,320	0,68	0,647	0,00	1,163
Brzeźno	0,72	0,958	0,72	1,193	0,72	1,238	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,72	0,388	0,00	1,110	0,00	1,163
Budziszewice	0,00	-0,838	0,00	-0,539	1,22	2,371	0,00	-0,613	0,00	-0,606	2,44	3,017	2,44	-0,552	0,00	1,163
Chociszewo	0,98	1,593	0,98	1,805	0,98	1,823	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,98	0,780	0,98	0,442	0,00	1,163
Antoniewo	0,64	0,751	0,64	0,993	0,64	1,046	0,00	-0,613	0,00	-0,606	1,28	1,243	0,64	0,674	0,00	1,163
Grzybowo	0,00	-0,838	0,75	1,245	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	2,24	2,710	4,48	-1,941	0,00	1,163
Jabłkowo	0,33	-0,012	0,00	-0,539	0,00	-0,423	0,67	2,455	2,50	1,986	0,67	0,299	1,67	-0,025	0,33	0,050
Pomarzanki	0,00	-0,838	0,00	-0,539	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,00	-0,723	0,00	1,110	0,00	1,163
Kakulin	1,19	2,113	0,60	0,884	0,60	0,941	0,00	-0,613	0,00	-0,606	1,19	1,103	4,76	-2,135	0,60	-0,824
Kuszewo	0,85	1,281	0,85	1,504	0,85	1,536	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,85	0,588	0,85	0,528	0,85	-1,690
Lechlin	0,00	-0,838	0,31	0,192	0,31	0,278	0,31	0,794	1,56	1,014	0,92	0,684	1,22	0,277	0,31	0,142
Łosiniec	0,00	-0,838	0,27	0,097	0,27	0,187	0,27	0,611	1,25	0,690	1,06	0,908	2,39	-0,521	0,27	0,275
Niedźwiedziny	0,64	0,751	0,00	-0,539	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,64	0,260	1,28	0,237	0,00	1,163
Pawłowo Skockie	0,46	0,304	0,46	0,563	0,46	0,633	0,46	1,507	2,50	1,986	0,46	-0,016	0,92	0,482	0,00	1,163
Potrzanowo	0,20	-0,355	0,10	-0,306	0,10	-0,199	0,10	-0,164	0,38	-0,212	0,39	-0,124	4,98	-2,281	0,20	0,512
Raczkowo	1,04	1,744	1,04	1,951	1,04	1,964	0,00	-0,613	0,00	-0,606	1,04	0,874	2,08	-0,309	0,00	1,163
Jagniewice	0,79	1,129	0,00	-0,539	0,79	1,396	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,79	0,494	0,00	1,110	0,00	1,163

Rakojady	1,28	2,341	1,28	2,526	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	1,28	1,243	1,28	0,237	0,00	1,163
Rejowiec	0,40	0,145	0,40	0,410	0,40	0,487	0,79	3,039	3,51	3,031	0,40	-0,114	1,19	0,299	0,40	-0,162
Roszkowo	0,40	0,145	0,40	0,410	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,79	0,494	0,40	0,840	0,40	-0,162
Rościno	0,33	-0,020	0,33	0,250	0,33	0,334	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,66	0,289	2,97	-0,914	0,33	0,061
Sławica	0,35	0,025	0,35	0,294	0,00	-0,423	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,35	-0,188	2,44	-0,552	0,70	-1,163
Stawiany	0,73	0,971	0,73	1,206	0,73	1,250	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,73	0,396	4,38	-1,874	0,00	1,163
Szczodrochowo	0,32	-0,033	0,00	-0,539	0,32	0,321	0,00	-0,613	0,00	-0,606	0,32	-0,225	1,30	0,225	0,65	-1,005
Średnia dla Gminy	0,34	0,000	0,23	0,000	0,18	0,000	0,13	0,000	0,58	0,000	0,47	0,000	1,63	0,000	0,35	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Skokach.

Sfera techniczna

Zdegradowane oraz zdewastowane obiekty szpecą przestrzeń i obniżają walory estetyczne danego obszaru. Tereny nieatrakcyjne, wypełnione obiektami o złym bądź bardzo złym stanie technicznym stają się odpychające dla mieszkańców, pogłębiając proces degradacji przestrzeni. W dłuższej perspektywie może to prowadzić do wzrostu przestępczości na danym obszarze, niecieszącym się zainteresowaniem mieszkańców⁷. Stan terenów, na których świadczone są usługi z zakresu edukacji, kultury, zdrowia czy administracji w znacznym stopniu oddziałuje na poziom zadowolenia z korzystania z tych usług, co przekłada się na nastroje oraz emocje społeczne. Do grona obiektów publicznych zalicza się również budynki komunalne. Są nimi wszystkie lokale należące do gminy, służące realizacji zadań własnych. Aby móc określić budynek mianem dobrego stanu technicznego, powinien być w poprawnym stanie zewnętrznym, posiadać dobrą efektywność energetyczną oraz brak barier architektonicznych. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji niepożądanymi zjawiskami technicznymi, wymagającymi przeanalizowania są m.in.: stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne wykorzystanie obiektów budowlanych, w szczególności z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Sfera techniczna na terenie Gminy Skoki została przeanalizowana na podstawie następujących wskaźników:

- liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych na 100 mieszkańców,
- liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców,
- liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji na 100 mieszkańców,
- liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na 100 mieszkańców.

Ponad 30% wszystkich obiektów komunalnych w Gminie Skoki położonych jest w granicach jednostki analitycznej Skoki zachód, co widoczne jest w przeprowadzonej analizie sfery technicznej. Średnio na 100 mieszkańców Gminy Skoki przypada 0,1 obiektu komunalnego wymagającego remontu. Najwyższe wskazania w tym zakresie odnotowano w jednostce Raczkowo, gdzie na 100 mieszkańców przypada 1,04 obiektu komunalnego wymagającego remontu. Wysoki odsetek obiektów komunalnych wymagających remontu odnotowano również w Bliźcach (0,68) i Roszkowie (0,40). Biorąc z kolei pod uwagę obiekty zabytkowe w złym stanie technicznym, objęte wpisem do Gminnej Ewidencji Zabytków, występowały one jedynie w dwóch jednostkach analitycznych: Skokach zachód (0,2 obiektu zabytkowego w złym stanie technicznym objętego wpisem do GEZ/100 mieszkańców) i Potrzebanowie (0,1). Jak wykazała analiza, większość obiektów komunalnych znajduje się w dobrym stanie technicznym, jednak ich problemem jest niska efektywność energetyczna. Średnio na 100 mieszkańców Gminy przypada bowiem 0,22 obiektu komunalnego wymagającego termomodernizacji. Największe zagęszczenie występowania obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji wykazano w jednostkach analitycznych: Chociszewo (4,9 obiektu komunalnego wymagającego termomodernizacji/100 mieszkańców), Budziszewice (2,44) oraz Raczkowo (2,08). W pozostałych jednostkach analitycznych wskaźnik nie przekroczył wartości 2. Ostatnim analizowanym aspektem była kwestia zapewnienia dostępności w budynkach i obiektach komunalnych. W tym zakresie

⁷ Teoria rozbitych okien: G. Kelling, C. Coles, 1982, Fixing Broken Windows: Restoring Order and Reducing Crime in Our Communities.

wykazano, iż na terenie Gminy Skoki zlokalizowany jest 1 budynek komunalny niedostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Znajduje się on w granicach jednostki analitycznej Skoki zachód.

Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 14 Analiza sfery technicznej

Jednostka analityczna	STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ				EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA		ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	
	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców		Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców		Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców		Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Skoki wschód	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Skoki zachód	0,30	-0,816	0,20	-2,590	0,15	0,057	0,05	-3,147
Bliżyce	0,68	-2,356	0,00	0,882	0,68	-0,416	0,00	0,802
Brzeźno	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Budziszewice	0,00	0,418	0,00	0,882	2,44	-1,987	0,00	0,802
Chociszewo	0,00	0,418	0,00	0,882	4,90	-4,188	0,00	0,802
Antoniewo	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Grzybowo	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Jabłkowo	0,00	0,418	0,00	0,882	0,67	-0,403	0,00	0,802
Pomarzanki	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Kakulin	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Kuszewo	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Lechlin	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Łosiniec	0,00	0,418	0,00	0,882	0,27	-0,045	0,00	0,802
Niedźwiedziny	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Pawłowo Skockie	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Potrzeźno	0,10	0,020	0,10	-0,797	0,10	0,105	0,00	0,802
Raczkowo	1,04	-3,830	0,00	0,882	2,08	-1,669	0,00	0,802
Jagniewice	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Rakojady	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Rejowiec	0,00	0,418	0,00	0,882	1,19	-0,871	0,00	0,802
Roszkowo	0,40	-1,200	0,00	0,882	0,40	-0,162	0,00	0,802
Rościno	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Sławica	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Stawiany	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Szczodrochowo	0,00	0,418	0,00	0,882	0,00	0,192	0,00	0,802
Średnia dla Gminy	0,10	0,000	0,05	0,000	0,22	0,000	0,01	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Skokach.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych jest ujemna (mniejsza od 0) w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z *ustawą o rewitalizacji*, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych na terenie Gminy Skoki: Skoki zachód, Brzeźno, Chociszewo, Grzybowo, Pawłowo Skockie, Potrzeznowo, Raczkowo, Jagniewice, Rejowiec, Roszkowo, Sławica, Stawiany i Szczodrochowo.

W jednostce Brzeźno nie zaobserwowano jednak współwystępowania problemów w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Oznacza to, że jednostka Brzeźno nie spełnia przesłanki, aby stanowić wyznaczony przy pomocy analizy wskaźnikowej obszar zdegradowany na terenie Gminy Skoki. W przypadku pozostałych jednostek, stwierdzono współwystępowanie stanu kryzysowego w przynajmniej jednej z czterech pozostałych sfer, co oznacza iż stanowią one obszar zdegradowany Gminy Skoki. Są to jednostki: **Skoki zachód, Chociszewo, Grzybowo, Pawłowo Skockie, Potrzeznowo, Raczkowo, Jagniewice, Rejowiec, Roszkowo, Sławica, Stawiany i Szczodrochowo.**

W poniższej tabeli przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy wskaźnikowej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego dla wszystkich badanych jednostek analitycznych.

Tabela 15 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego - zestawienie zbiorcze

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Skoki wschód	0,261	-0,001	0,500	-0,218	0,574
Skoki zachód	-0,320	0,189	0,203	-0,073	-1,624
Bliżyce	0,316	-0,550	-0,999	0,498	-0,272
Brzeźno	-0,672	1,063	0,195	0,604	0,574
Budziszewice	0,632	0,891	-0,526	0,425	0,029
Chociszewo	-0,820	-0,015	-1,307	0,798	-0,521
Antoniewo	0,202	0,002	0,076	0,581	0,574
Grzybowo	-0,276	0,583	-0,479	0,087	0,574
Jabłkowo	0,491	-0,580	-0,339	0,474	0,425
Pomarzanki	0,815	-0,201	0,689	-0,184	0,574
Kakulin	0,050	-0,776	-1,088	0,108	0,574
Kuszewo	0,395	-0,708	-0,288	0,316	0,574
Lechlin	0,162	-0,577	0,189	0,318	0,574
Łosiniec	0,255	-0,837	-0,298	0,176	0,514
Niedźwiedziny	0,259	0,164	-0,499	0,029	0,574

Pawłowo Skockie	-0,526	-0,143	-0,036	0,828	0,574
Potrzanowo	-0,009	0,383	-0,041	-0,391	0,033
Raczkowo	-0,407	-0,069	-0,944	0,771	-0,954
Jagniewice	-0,336	0,000	0,146	0,442	0,574
Rakojady	0,441	-0,120	-0,106	0,733	0,574
Rejowiec	-0,006	-0,555	-0,413	0,892	0,308
Roszkowo	-0,365	-0,455	-0,207	0,011	0,080
Rościnno	0,433	0,612	0,262	-0,152	0,574
Sławica	-0,212	0,097	-0,824	-0,403	0,574
Stawiany	-0,529	-0,155	-0,831	0,237	0,574
Szczodrochowo	-0,480	0,528	-0,964	-0,309	0,574

Źródło: opracowanie własne.

Z kolei poniżej przedstawione zostały wyniki analizy sfery społecznej jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego ze wskazaniem liczby pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych, a także dotyczących ich danych powierzchniowych i ludnościowych.

Tabela 16 Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Skoki

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej (os.)	Udział wśród całkowitej ludności Gminy (%)	Powierzchnia jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Chociszewo	-0,820	3	102	1,0%	4,3	2,1%
Stawiany	-0,529	2	137	1,4%	11,1	5,6%
Pawłowo Skockie	-0,526	2	217	2,2%	9,9	5,0%
Szczodrochowo	-0,480	2	308	3,2%	4,4	2,2%
Raczkowo	-0,407	3	96	1,0%	6,4	3,2%
Roszkowo	-0,365	2	252	2,6%	8,6	4,3%
Jagniewice	-0,336	1	126	1,3%	2,9	1,5%
Skoki zachód	-0,320	2	1 983	20,3%	5,4	2,7%
Grzybowo	-0,276	1	134	1,4%	4,1	2,0%
Sławica	-0,212	2	287	2,9%	1,8	0,9%
Potrzanowo	-0,009	2	1 025	10,5%	17,5	8,8%
Rejowiec	-0,006	2	252	2,6%	5,3	2,7%

Źródło: opracowanie własne.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany tworzy 12 jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 81,5 km², co stanowi 41,1% powierzchni Gminy Skoki, a zamieszkiwany jest przez 4 919 osób, które odpowiadają 50,4% ogółu mieszkańców Gminy Skoki.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, aby występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Skoki kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową **jako obszar rewitalizacji przyjęto jednostki analityczne Skoki zachód, Rejowiec, Roszkowo i Szczodrochowo**. Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

- występowanie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- potencjał społeczny do prowadzenia rewitalizacji, wyrażony liczbą ludności przekraczającą 250 osób,
- występowanie zjawisk kryzysowych w przynajmniej dwóch pozostałych sferach,
- potencjał infrastrukturalny do prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Skoki zachód – w granicach jednostki Skoki zachód zlokalizowane są najważniejsze instytucje w Gminie, tj. Urząd Miasta i Gminy w Skokach, dworzec kolejowy w Skokach, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Skokach, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka, rynek, targowisko miejskie, pałac wraz z parkiem. Jednostka ta obejmuje historyczny układ urbanistyczny miasta Skoki, wraz z najważniejszymi przestrzeniami publicznymi. W jednostce tej działalność prowadzi większość podmiotów gospodarczych, nastawionych na zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz osób odwiedzających Gminę.

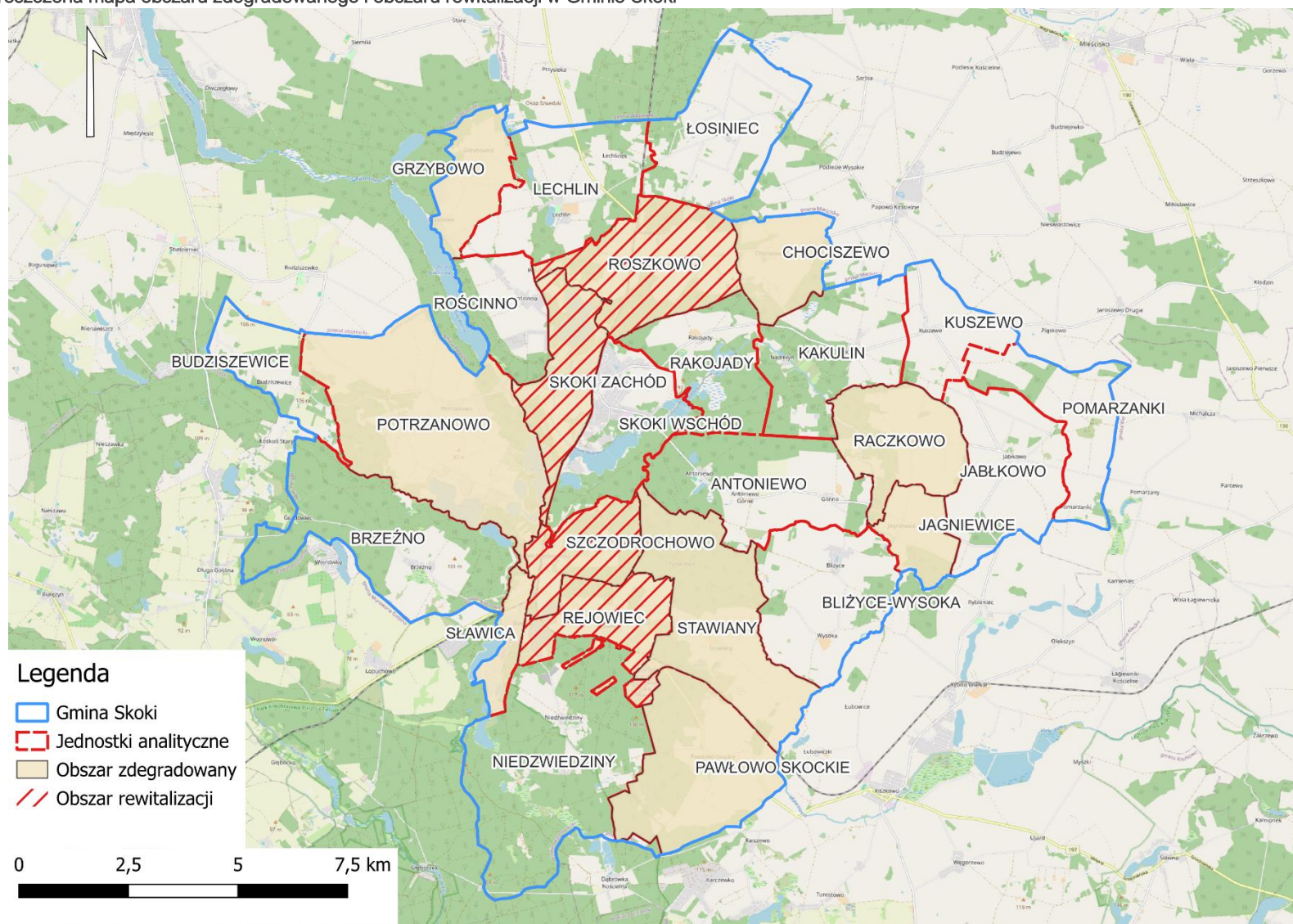
Rejowiec – jest to wieś skupiająca 252 mieszkańców, położona w ciągu drogi wojewódzkiej nr 197. W Rejowcu znajduje się Szkoła Podstawowa, a także lokalny kościół parafialny, czy sklep. Na terenie Rejowca znajduje się też Baza Paliw nr 4 Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych (PERN) oraz przebiega sam rurociąg wraz ze strefą ochronną. Na granicy Rejowca i Szczodrochowa położone są również tereny pokopalniane, związane z zakończoną eksploatacją złóż kruszyw naturalnych.

Roszkowo – w Roszkowie zamieszkują 252 osoby. W miejscowości zlokalizowany jest dwór wraz z pałacem oraz zabudowaniami pomocniczymi. Sama miejscowość skupia się wokół jeziora położonego w jej centralnej części. Ze względu na swoje położenie w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 196 oraz linii kolejowej, miejscowość dysponuje niewykorzystanym dotychczas potencjałem do rozwoju działalności gospodarczej na jej terenie.

Szczodrochowo – w jednostce Szczodrochowo ujęte są miejscowości Szczodrochowo oraz Sława Wielkopolska, łącznie zamieszkiwane przez 308 osób. Na obszarze jednostki analitycznej zlokalizowany jest dawny dworzec PKP Sława Wielkopolska, którego parter został przekształcony w pomieszczenia przeznaczone na cele kulturalno-społeczne. Budynkiem zarządza Biblioteka Publiczna. Ponadto, w granicach jednostki zlokalizowane są również tereny powydobywcze, związane z eksploatacją złóż kruszyw naturalnych. Wobec zakończonej eksploatacji wymagane jest podjęcie działań zmierzających do rekultywacji tych terenów.

Obszar zdegradowany wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 *ustawy o rewitalizacji*, stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Uproszczoną mapę zamieszczono poniżej.

Rycina 9 Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Skoki

Źródło: opracowanie własne.

SPIS RYSUNKÓW

Rycina 1 Położenie Gminy Skoki na tle sąsiadujących gmin, powiatu i województwa	4
Rycina 2 Położenie Gminy Skoki	5
Rycina 3 Zmiany liczby ludności w Gminie Skoki w latach 2013-2023	7
Rycina 4 Podział Gminy Skoki na jednostki analityczne.....	15
Rycina 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	22
Rycina 7 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Skoki na tle powiatu i województwa	24
Rycina 8 Struktura ludności w Gminie Skoki w latach 2019-2023.....	32
Rycina 9 Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1000 mieszkańców.....	36
Rycina 10 Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Skoki	52

SPIS TABEL

Tabela 1 Jednostki analityczne w Gminie Skoki	13
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Skoki	14
Tabela 3 Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych	17
Tabela 4 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocia	23
Tabela 5 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwa	25
Tabela 6 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze alkoholizmu	27
Tabela 7 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości	29
Tabela 8 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami	30
Tabela 9 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitału społecznego	33
Tabela 10 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze poziomu uczestnictwa w życiu publicznym	35
Tabela 11 Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej	38
Tabela 12 Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej	41
Tabela 13 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	44
Tabela 15 Analiza sfery technicznej.....	47
Tabela 16 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego - zestawienie zbiorcze	48
Tabela 17 Jednostki analityczne zaliczone do obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Skoki ...	49